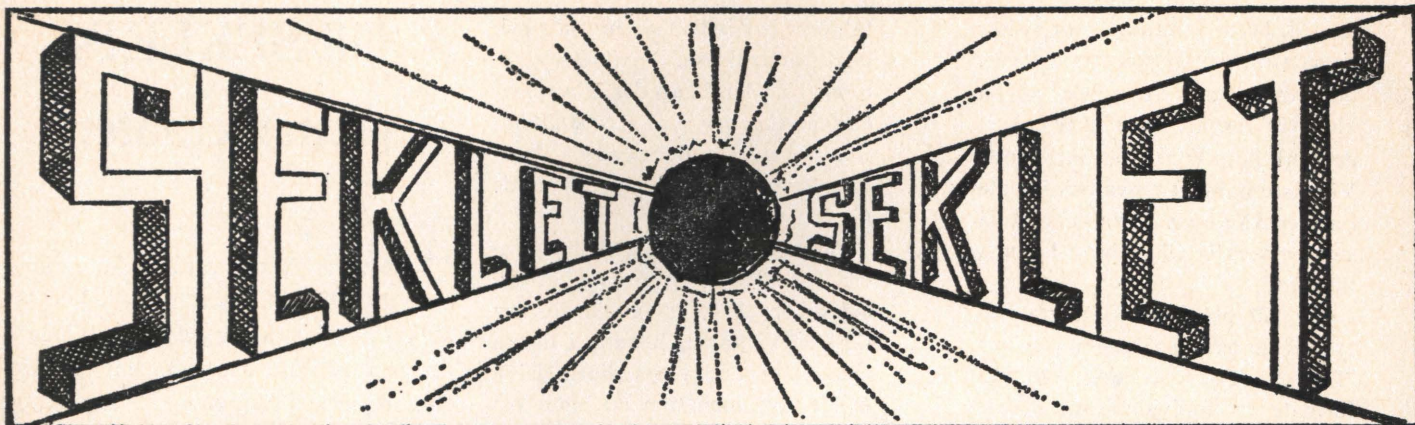

Nr 1 Årgång 20 1973

Lösnummer 2:50 inkl. moms

Olof Alexandersson

Vägen till en biologisk – social revolution

Då man frågar sig, hur utvecklingen kun-
nat driva därhän, att världen i dag rusar
iväg mot fysisk och psykisk katastrof
(världshunger, miljöförstöring, råvaru-
brist, energibrist, tilltagande psyko-soma-
tiska sjukdomar), så kan man finna en
mängd olika svar att välja på.

Detsamma gäller även nästa fråga: Vad
kan göras för att förvandla denna nega-
tiva utveckling i dess positiva motsats?

För mig och några fler, för vilka dessa
frågor blivit till centrala problem, har det
länge stått klart att grundorsaken till den-
na förvända utveckling ligger i en *felak-
tig syn på hela tillvaron*, i ett *felaktigt
tänkande*, som alltför länge styrt både
vetenskapsmän och politiker — lika väl
som menige man.

Det finns ett stort antal olika politiska,
ekonomiska och filosofiska system och
idéer i världen i dag, men om inget av
dem kan sägas, att de verkligen tar hän-
syn till vad som dock måste vara det cen-
trala i all mänsklig omvärlds-gestaltning:
nämligen *människan själv och det levan-
des lagar*.

Hos två män — den ene en gång världs-
berömd, den andre ännu relativt okänd
— anser jag mig dock ha funnit ett nytt
tänkande, som går att bygga vidare på.
Den ene är nobelpristagaren *Alexis Car-
rel*, den andre är den österrikiske diplom-
ingenjören och fysikern *Walter Schau-
berger*.

Alexis Carrel har, enligt min mening,

i sin på 1930-talet utgivna bok "Den
okända människan" givit den intill dess
klaraste och skarpsyntaste kritiken av det
civiliserade samhällets struktur och me-
toder — och samtidigt anvisat ett säkert
fundament för byggandet av ett *livsvän-
ligt samhälle*. Hans åsikter om vad som är
förnuftigt och nödvändigt går visserligen
ofta stick i stäv mot dagens knäsatte upp-
fattning om hur ett välfärdssamhälle bör
vara beskaffat, men — de bygger desto
mer på klara och ovedersägliga *fysikalis-
ka och psykiska fakta*.

Walter Schauburger har med sin kritik
av "explosionstekniken", och därmed
också det felaktiga tekniska tänkande som
ligger till grund för dess utveckling, fört
in ett helt nytt moment i debatten om
framtidens teknik. Han bygger såväl sin
kritik av det nuvarande tekniska samhäl-
let som sina idéer om en bio-teknisk ut-
veckling på sin geniale faders — autodi-
dakten *Viktor Schauburger* — livslånga
forskning och mångåriga egna undersök-
ningar och experiment. Det nya i den
schaubergerska åskådningen är *enhetsbe-
greppet ande-materia*, så som det i kort-
het presenteras i den summariska sam-
manfattningen "Anteckningar rörande
Energi-Materia-Evolution".

En stor roll för Walter Schaubergers
idéer och livsuppfattning har spelats av
den franske jesuitpatern *Teilhard de
Chardin*, vars verk satts på index av Rom.
Ur Walter Schaubergers seminarier må

följande citat ges som en introduktion till
hans livsåskådning:

Colin Ross tillfrågades 1930: "Hur
dessa tankar vidare, så att de slår
skall det nu gå med vetenskapen?"
Han svarade: "Att denna fråga
överhuvudtaget ställs utgör både en
symbol och en varning. Den är
framförallt en varning till veten-
skapen att åter besinna sig inför
sin uppgift. Vi är, trots de yttre
framgångarna, morbida och kom-
mer att förbli morbida, om vi ej
förändligas i en alltomfattande
världsbilds mening. Det är denna
nya världsbild som vetenskapen
måste framföra och överlämna åt
den växande generationen. Och den
måste göra detta snart, om den in-
te vill mista sin roll såsom ledstjär-
na för mänskligheten." Spengler sa-
de: "Det levande livet går sina egna
vägar och bekymrar sig ej om vad
vetenskapen tänker om det."

Jag har velat citera ovanstående
för att visa, att sådana genombrott
som det vi nu står inför alltid har
sina förelöpare, vilka dock förbli
obemärkta av den stora massan.
Dessa tankar av Harnack, Uexkull,
Spengler och Ross börjar först nu
taga form och få inflytande på vårt
tänkande. Vi måste i vår tur föra
rot även hos andra. Då fogas led

till led. Men: samtidigt som vi hör dessa våra föregångare tala i vårt undermedvetna, så måste vi ha klart för oss, att här räcker enbart den enskildes kunskaper inte långt. Vi måste ständigt tänka och handla i gemenskap med andra — först då kan en verklig förändring komma till stånd.

Jag vill också citera några ord av min far om *framtidens socialism*: "Den är en socialism, som utformats av individualism, i dess mest fulländade form." Detta är någonting alldeles nytt: att vara individualist — och att samtidigt tjäna gemenskapen . . .

Det tänkande som nu behärskar världen måste vi betrakta med den allra största skepsis . . . Detta stela dogmatiska tänkande, som nu dominerar, och som sprides via högskolor och universitet, måste vi bryta igenom. Vad vi behöver i högskolorna, och överhuvudtaget i alla läroanstalter, är ett *evolutionärt* tänkande, ett *fyrdimensionellt* tänkande. Var därför lika skeptisk och kritisk gentemot dagens tekniska underverk, som världen utanför oss i dag är mot vår teori om *implosionen*.

Det är nu hög tid att vi med hård kritik möter denna stelnade, förlegade tankebyggnad, som utgör själva grundvalen för all livsfientlig teknisk utveckling. Låt oss sluta upp med att vara bandspelare, som okritiskt bara tar upp och återger . . . Låt oss i stället utgå ifrån vårt livsfundament — biosfären! Med den levande fysiken som måttstock och vapen skall vi då snabbt kunna komma till klarhet över vad som är sanning och vad som är rena absurditeter i vetenskapen.

Kom ihåg: vi omges i första hand och överallt av LIV — ett storslaget komplex av företeelser, som i väg efter väg rullar in över oss, självständiga var för sig, men ändå gripande så in i varandra, att den ena omöjligt kan existera utan den andra . . .

Ett vatten som är dött kan inte längre forma ett sunt landskap. Det kan ej heller forma sunda, friska, funktionsdugliga kroppar. Vi lever nu i en livsmiljö, där vatten, ljus och luft har kommit i oordning — där hela denna kedja av livs-

faktorer har bytts i sin motsats och blivit destruktiva, blivit *dödsfaktorer*. I ett landskap där *alla formbildningskrafter så fullständigt slagits sönder* — hur skall där kunna formas någonting liknande Guds avbild?

Att missakta livets ordningsprincip för alltid och obevekligt till svåra konsekvenser. Joacim Butona säger: "Vi hör ej hemma i denna nya värld, som vi visserligen själva byggt upp, men som nu hotar oss till livet, därför att våra kroppar, våra själar och sinnesorgan ursprungligen skapats för en värld med helt andra livsbetingelser och nu ej längre förmår anpassa sig till denna konstruerade världs djupt onaturliga och livsfientliga krav.

Vad hjälper oss social trygghet — om vi saknar biologisk trygghet! I dag bryts människor ned i stora industricentra. Därmed fortsätter, trots den sociala revolutionen, ändå rovdriften — med *biologisk substans*. Det är i själva verket så, att i samma takt som den sociala tryggheten ökar, så sjunker den biologiska tryggheten. Vad vi nu framför allt annat behöver är en *biologisk-social revolution* — för *alla folk*.

Som synes är det centrala i Walter Schaubergers tankar detta:

Endast i en natur där livsfunktionerna är i ordning och i harmoni med varandra kan det finnas sunda, normala människor och sunda, normala samhällen.

Här kommer de moderna storstädernas fruktansvärt destruktiva inverkan på människorna i focus. Deras nödvändiga motvikt, en *levande landsbygd*, blir därmed inte enbart en fråga om rekreation och förströelse för människorna — utan en *livsfråga* för hela folket.

Dagens jordbrukspolitik framstår här i ett — milt sagt — *skrämmande perspektiv*!

Till SEKLETs prenumeranter

Tyvärr! Tyvärr!

Som våra läsare ser, så är detta nummer av SEKLET daterat — 1/1973. Vilket alltså innebär att vi nu tvingats uppge våra försök att hinna ikapp den eftersläpning i utgivningen, som uppstått under de två senaste åren.

SEKLET har ju under en lång följd av år utkommit med 6 16-sidiga nummer per år. Nu bryts alltså — trots alla goda föresatser och ansträngningar att få skutan på rätt köl igen — denna vackra serie.

Detta på grund av — om vi nu bortser från de för närvarande också mycket stora ekonomiska och tidsmässiga påfrestningarna — rent *postala* orsaker. Kungl. poststyrelsen lät nämligen redan i vintras, då man där tydligen ansåg att eftersläpningen blivit alltför stor, dra in vårt tillstånd att distribuera SEKLET som s. k. utgivarkorsband. De två senaste numren (hela årg. 1972) har vi således nödgats sända ut till våra prenumeranter som vanliga korsband, vilket varje gång mera än fördubblat våra distributionskostnader. Då denna extra utgiftsbörda nu blivit alltför betungande, så har vi (om ock med tungt hjärta) beslutat oss för att genomföra denna drastiska, men — märk väl! — endast *tillfälliga*, nedskärning i utgivningen. Det är alltså inte fråga om något nedläggningsshot — långt därifrån! — eller om någon tänkt framtida inskränkning i utgivningen, utan endast om en *nödvändig sanering nu* för att, så att säga, komma i takt med tiden igen och så snabbt som möjligt få tillbaka den för de flesta tidningars existens absolut nödvändiga

Sverre Holmsen

Morialand

För alla dem, som sökt att komma över denna bok, sedan dess första upplaga slutsålt, är den nu åter tillgänglig.

31:75

LITTERATURFÖRLAGET

Luntmakargatan 90, 113 51 Stockholm

utgivarkorsbands-rättigheten. (Krångligt ord.)

Årgång 1972 av SEKLET kommer alltså endast att innehålla de två hittills utkomna numren med denna årtalsbeteckning. Under innevarande år (1973) kommer vi att ge ut så många nummer vi möjligtvis kan, dock garanterat *minst två*. Från och med 1974 och i fortsättningen kommer SEKLET att som vanligt utges med 6 nummer per år.

Det finns f. ö. ytterligare ett viktigt skäl till att vi nu tar detta steg. Nästa år fyller nämligen SEKLET 20 år. Vi förbereder därför redan nu ett jubileumsnummer — nr 1/1974 — och det numret är vi naturligtvis angelägna om att få ut så tidigt som möjligt, helst redan i januari. (Bra manus välkomna!)

För att dock ingen av våra prenumeranter skall behöva känna sig lurad, så har vi beslutat att alla de som prenumererat på SEKLET för år 1971 också kommer att erhålla de reducerade årgångarna 1972 och 1973 — *utan extra avgift*. De som prenumererat för 1972 och 1973 kommer att erhålla, förutom dessa årgångar, även hela årgång 1974 — *utan extra avgift*.

Samtliga prenumeranter under denna tid kommer alltså att erhålla ytterligare minst fyra nummer av tidskriften — *gratis!*

Vi vill dock på det enträgnaste påminna om att SEKLET (liksom varje annan tidskrift) mer än något annat behöver *pengar* för att kunna existera och — obunden av alla åsiktsmonopol och partipolitiska hänsyn — bedriva sin *ideella* och *anti-materialistiskt inriktade* verksamhet, inte minst på det samhällskritiska planet.

Varje prenumeration — eller annat bidrag — utgör därför såväl en sporre till fortsatta ansträngningar som en hjälp för SEKLET att kunna överleva! (Pren. avgiften för ett år är ju också så pass låg som kr. 15:—.)

I skymningsslansen av den "vår, som de svage kalla höst" (enligt Karlfeldt), ber vi att få hälsa alla våra prenumeranter och övriga läsare med ett:

Väl mött — inom kort igen!

Kampen fortsätter!

Vänligen
Red.

Sett, hört och tänkt från Utsiktstornet

Rädda Livet!

Det ligger spänning i luften. Atmosfären är laddad. Det är det första intrycket jag får, då jag öppnar dörren för att stiga in i Tornkammaren. Tidningsurklipp i massor ligger åter i en hög på bordet. De anklagande böckerna står där, visserligen snyggt uppställda på bokhyllan, anklagande den där luften som aldrig hämtar dem för läsning. Anklagelserna är dock något orättvisa, för jag har verkligen läst en del under sommaren. Felet är bara det att nya böcker har intagit de lästas plats. Och så tankarna, som varit inlåsta i tornkammaren, intrycken av allt som sker i ett rasande tempo runt omkring... Alltihop är likt en jättegarnhärva med en massa olikfärgade trådar, som kastas emot mig då jag öppnar dörren.

— Här har du oss nu. Försök att få ut något vettigt ur detta virrvarr!

Som den förlorade son jag är, har jag inget annat val än att ta upp den kastade härvan. Jag tittar lite närmare på den och finner att en del trådar har samma färg. Alltid någon tröst. Jag ser ett brev i högen som verkar intressant, nafsar åt mig det, läser och blir glatt överraskad.

Innan jag nämner något om brevets innehåll vill jag komma med en uppmaning till alla intresserade läsare av SEKLET. *Skicka in tidningsurklipp till oss*. Det är högt i tak i tornkammaren, så det finns plats för en anseelig massa. Nyckeln kan lånas ut till många medhjälpare, som tar sig tid att läsa igenom dem. Vi vill ha urklipp från hela världen, som handlar om händelser och debatter, som berör frågor vilka behandlas och behandlats i SEKLET. Vår ekonomiska ställning är inte sådan att vi kan prenumerera på all världens dags- och veckopress. Ingen skulle heller få tid att granskande gå igenom alla alstren, men intresset att få frågor av olika slag allsidigt belysta som rör vårt liv i denna jordiska tillvaro likaväl som sådana som berör en möjlig tillvaro sedan vi med bibehållande av vårt medvetande om vår identitet lämnat den, har vi alltid tid med.

Vart tar vi vägen? Vad kommer att ske med oss och vad är livets mål och mening. Det måste väl vara något, väl värt hur mycken forskning som helst. Men vad som än sker med oss så måste vi väl ändå kunna lösa våra samlevnadsproblem i den värld där vi nu är.

Förhållandena i denna vår värld är ju sådana nu, att parollen måste bli:

RÄDDA LIVET!

Vi är på väg att komma därhän att livet är i fara. Detta gäller allt liv på vår planet. Vi lär få mer och mer kännning av trycket.

Frihet att välja väg till hälsa.

— **Namninsamling kan pågå till den 24 oktober.**

Detta var budskapet i brevet. Riksdagen börjar inte sin hösttermin förrän i mitten av okt. Därför har vi ännu lite tid på oss att få namn på våra listor. Det är fråga om den teckningslista som följde med SEKLET förra gången. Där fanns på sid 5 ett upprop under rubriken *Nödvändig motion* hela texten till den riksdagsmotion som namninsamlingen vill södja. Tydligt har rubriken missförstått av en del av SEKLET:s läsare. Antagligen har man trott att tjetat om motion har spritt sig ända in i våra spalter. Tidningen kom säkert de flesta läsarna tillhanda under den härligaste sommar- och semestertiden då alla kände sig utvilade, välgymnastiserade, spänstiga och på bästa hälsosumör. Ej då att undra på att man inte ville läsa om motion. Detta är beklagligt, eftersom det ju här var fråga om en helt annan Mina funderingar grundar sig på den förhållandevis ringa tillströmningen av full- och halvtecknade listor, som jag fått mottaga. Fast, erkännas måste att jag fått en hel del ändå. Men nog skulle jag bli glad om jag kunde få en hel del till. Läs igenom motionen och sök göra något åt saken, då nu denna förlängning att få fler namn på listorna givits oss. Här finns fler listor som kan sändas på begäran. 50 000 personer lär ha skrivit på, men jag tror att vi skulle kunna få 200 000 namn. Så många sympatisörer har vi med säkerhet i vårt land — och fler ändå.

Det gäller rätten och friheten

Detta är rubriken på ovannämnda brev, undertecknat Carl Emil Sörgärde, adresserat till aktionsgruppen. Han skriver:

Aktionen "Vi vill ha rätt att välja fritt" är ett lovligt försök att söka erhålla en lagstadgad rätt för envar att använda biologiska, naturvetenskapliga metoder i den svenska sjuk- och hälsovården.

Det betyder en målmedveten kamp, ty utan ett djupgående engagemang kan vi ej nå fullt resultat. Regering och riksdag ger sig inte för en svag protest. Det räcker inte att listor ligger i hälsokostaffärer och på läkarmottagningar samt några andra institutioner. Det finns en "dold reserv" som kraftfullt skulle kunna stödja aktionen. Det är alla de människor med sunt och klart bondeförstånd som ännu är en realitet bland enskilda individer i vårt land. Denna oerhörda reserv är måhända större än den grupp som nås av hälsokostaffärernas och läkarmottagningarnas frivilliga listor. Denna grupp

av människor nås i stort enbart genom uppsökande direktkontakt.

Aktionsgruppen för valfri hälsovård, som bildades 1972 skriver bl a i sitt upprop vid bildandet: "En liberal medicin som befäster rätten att fritt välja läkare och läkemedel är ingen självklarhet. *Man måste arbeta och kämpa för detta ideal.*"

Undertecknad har under några kvällstimmar i mitt kvarter testat denna "dolda reserv". Resultatet blev 2 listor=40 under-tecknare. Det finns sålunda ett sunt förnuft och en djup positiv förståelse för denna aktion bland alla åldrar, ty människan och friheten hör ihop. Till 90 % var sålunda människorna i mitt kvarter positiva under-tecknare av uppropet.

Vad skulle det betyda om flertalet medlemmar i de organisationer som står bakom eller på annat sätt sympatiserar med aktionen toge ett par listor i handen, gick ut i byn, villaområdet eller kvarteret för att under några timmar samla namnunderskrifter och varmhjärtade önskskrifter för aktionen? Det föreligger en i sig unik situation när så många organisationer och institutioner kunat enas och gå samman i en kampsituation. Är det då inte på något sätt en moralisk skyldighet att rätt värdera och utnyttja denna samlade kraft?

Var och en kan lätt räkna ut, att om man uppskattar medlems- och intresserades antal till omkring 25 000 i de 17 organisationerna hur många namn det borde kunna bli ifall varje medlem får ihop 2 listor. För ett sådant massivt tryck från folkdjupet måste regering och riksdag ge vika och skapa de adekvata lagar som medborgarna önskar. Detta ger en vision om en verksamt arbetande och fungerande demokrati, där den enskilde har möjlighet att med sitt namn ge tillkänna sin mening i frågor av vital samhällsbetydelse.

Det ger en oanad stimulans att med en aktionslista i handen lära känna sina grannar som man senare i bästa fall igenkänner de nickar eller hejar till. Det är en socialskapande kontaktmöjlighet utan motstycke. Just på hälsans område har vi möjlighet att nå varandra på ett subtilt mänskligt sätt, som vi annars knappast har möjlighet till.

Jag är övertygad om, att i den mån vi gör vår plikt — ty en medmänsklig plikt är det att göra det som står i proportion till våra möjligheter — så skall aktionen lyckas. Där-om råder inget tvivel. Detta är ett frihetsområde värt att satsa på.

Riksdagen öppnar snart åter och de riksdagsmän och kvinnor som motionerar i denna samhällsviktiga fråga bör få det stöd de behöver och förtjänar.

Som ansvars-kännande och pliktmedvetna medborgare omskapar vi vår omvärld, vår kultur, efter det mönster vi förtjänar ...

Tack, Carl Emil Sörgärde!

Det får räcka med detta för den här gången. Jag vill inte förringa kraften i det återgivna brevet och saken i sin helhet genom att skriva mer den här gången. Får nysta vidare på härvan till nästa gång vi träffas i den här spalten. Slutar med ännu en uppmaning. Gör vad ni kan — en sista ansträngning — så kommer vi att lyckas.

Hoppas på snart återseende.

Harry

Varför ignorerar kyrkorna parapsykologins upptäckter om Livet efter döden?

Den tyske diplomingenjören Woldemar Kiefer har riktat nedanstående öppna brev till en stor evangelisk kyrkokongress: ett brev vars innehåll även är aktuellt för svenska förhållanden.

Den 26 oktober 1970 sände jag ett åtta sidor långt brev rörande det tema som kongressen hade för avsikt att behandla, nämligen "trosnöd". Då jag inte fått något svar vare sig på detta eller ett senare brev av den 9 december till arbetskreten I i Iserlohn ser jag mig nödsakad att offentliggöra innehållet i dessa skrivelser i förkortad form.

Till temat "trosnöd" skulle jag vilja ge er ett förslag som jag anser som väsentligt. Under mitt nära tjugoföråriga missionsarbete har jag i min omgivning ständigt stött på samma invändning: vad är det egentligen som ni vill? med döden är ju ändå allt slut" — eller "Från andra sidan döden har ju ändå aldrig någon kommit tillbaka hit — vad kan ni då veta om hur det är där?"

Ni skriver i er inbjudan till kongressen: "Det moderna tänkandet har kommit i konflikt med traditionella trosföreställningar". Denna erfarenhet har jag också gjort och har sedan årtal sökt efter en ny "utsaga om tron", som ni formulerar det, och också efter sådant som kan bekräfta vår tro.

Modernt tänkande och troskonflikter

Det förslag som gjorts av professor Rudolf Bultman om avmytologisering av bibeln och tron, d v s avskaffandet av allt det i bibeln som inte överensstämmer med den nuvarande materialistiska världsbilden, anser jag inte kan föra till någon lösning av nuvarande trossvårigheter. Sådana idéer måste vi lägga åsido och istället inrikta våra ansträngningar i annan riktning.

Det största hindret för att tro anser jag, liksom några teologer också gör, vara detta att också kyrkfolket lever i en så fullkomlig ovetenhet om att vi fortsätter att leva efter döden. Och här kan jag inte låta bli att förebrå de evangeliska kyrkorna att de själva ej har någon klar uppfattning om detta. Därför kan de ej heller förmedla till kyrkobesökare eller utomstående någon sådan uppfattning. Man undviker denna viktiga fråga. Det är ett "hett järn" för teologerna men måste äntligen ovillkorligen angripas och lösas om man vill lösa den moderna människans svårigheter att tro. De gemensamma kyrkodagar som de stora kyrkorna anordnar är lämpliga för att ta upp denna viktiga fråga som hänger i luften.

Olika meningar i det teologiska lägret

Det är särskilt viktigt att teologerna själva skaffar sig en enhetlig bild ifråga om livet

efter döden. Detta skulle också vara möjligt om de herrar det här gäller vore villiga att överge sina fast rotade fördomar och med öppna ögon och hjärtan inhämta den kunskap som samlats sedan århundranden, och särskilt under de sista decennierna, om livet efter döden. De fakta som samlats om detta fyller inte bara några böcker utan hela bibliotek. Hur kan man då ta på sig ansvaret att bara ej låtsas om allt detta vetande, bara för att det stör gamla föreställningar, när detta nya vetande kunde vara en oumbärlig hjälp på trons väg för miljoner människor, så som det redan blivit det för många. Professor Karl Barth som en lång tid var den dominerande inom teologin hade ju åsikten att människans själ efter döden vilade i ro till yttersta dagen och först då blev återuppväckt. Många teologer anslöt sig till Barths åskådning och de ansåg hela frågan löst i och med detta.

Till all lycka finns det andra teologer, som fastän de också utgår från Bibeln, har funnit ett annat och riktigare svar, nämligen att människan fortsätter att leva också efter döden. Men också av icke-teologiska forskare har i samma riktning samlats ett nästan oöverskådligt material, som inte lämnar något tvivel på riktigheten i denna uppfattning.

Som en erkänd och allmänt välkänd teolog har professor Karl Heim, med utgång från Bibeln och med understöd av det dagliga livets vittnesbörd, hävdad det omedelbara fortsättande av livet efter döden. Han har behandlat denna fråga i en särskild skrift "Was nach dem Tode unser wartet" (Vad som väntar oss efter döden), Anke Verlag, Frankfurt/Main, 8. upplagan, 60 000 ex. och i sin bok "Ich gedenke der vorigen Zeiten" ("Jag minns gångna tider"), Richard Brockhaus Verlag.

Professor Adolf Köberle, rekommenderar i sin bok "Der Herr über alles" (Herren över allt), sid. 63, Evangelische Buchhandlung, Stuttgart, att, om man har svårigheter att tänka sig in i dessa problem, gå den väg som parapsykologin har öppnat åt oss. För att förstå Bibeln räcker visserligen inte den vanliga erfarenheten till, men den erfarenhet som parapsykologin ger gör det möjligt för oss att utan våldförande på vår uppriktighet, ändå bli troende. Professor Köberle ger också sitt erkännande åt okultismen och hänvisar till andeskådaren Swedenborgs och Jung Stillings erfarenheter.

Kyrkoherde Wilhelm Horkel har i sin

bok "Botschaft von drüben" (Budskap från andra sidan) Verlag Goldene Worte, Stuttgart, redovisat många entydigt bevisade fall som också kan bli till stor hjälp. Också den genom sina föredrag bekante kyrkoherden Dr Gerhard Bergman ägnar dessa frågor en särskild skrift "Liv efter döden"?, Schriften-Missions-Verlag, Gladbeck, Westfalen. Det lönar sig att studera denna utförliga skrift som behandlar den nämnda frågan från många synpunkter.

En modig framstöt i samma riktning har dr Kurt Hutten gjort i sin skrift "Impuls nr 4", sept. 1969, utgiven hos Evangelische Zentrale für Weltanschauungsfragen, Stuttgart. Också han rehabiliterar ockultismen (sid. 6) och han skriver vidare: "Det vore i sin ordning om universitetsteologer vid sidan av sin allmänna bildning, vid sidan av resultatet av naturvetenskapliga och sociologiska undersökningar, också inhämtade frukterna av den parapsykologiska forskningen och därutöver också de storartade världsbilder som Swedenborg, Jakob Lorber o a skisserat eller de ockulta erfarenheter som t ex Matthiessen och Wickland har samlat (s. 12).

Evangeliska Akademin i Tutzing tar i det heta järnet

Evangeliska Akademin, Tutzing, en plats för konferenser och studier inom den Evangelisk-Lutherska Landskyrkan i Bayern, ägnade ett speciellt teologiskt seminarium 10—12 nov. 1969, åt temat "Liv efter döden". Föredragen av tre evangeliska och en katolsk teolog följdes av livliga diskussioner. Föredragen har tryckts i en bok "Bortom döden", Quell Verlag, Stuttgart. Alla fyra föredragen bejakade tron på liv efter döden. Betydelsefullt var Professor Adolf Köberles föredrag över temat: "Den moderne teologen och livet efter döden". Han gav en överblick över mycket skilda religioner, vilka emellertid alla gav uttryck åt tron på att döden ej är slutet på den mänskliga existensen. Han framförde sedan åsikter hos Platon, Plotin, Goethe, Gottlieb Fichte och Cicero som alla trodde på själens odödlighet. Men han nämnde också företrädare för dem som förnekar denna: Aristoteles, epikureerna, sadducéerna, Spinoza, Ludwig Feuerbach, Friedrich Nietzsche, D F Strauss, den materialistiska filosofin, Heinrich Heine och Jehovas vittnen. De senare var mycket glada när för 50 år sedan Karl Barth och med honom ett antal ledande lutherska teologer bekände sig till tron att själen dör med kroppen. Prof. Köberle ägnade sig sedan utförligt åt denna avvikande riktning inom den lutherska kyrkan. Han anförde ett ord av Romano Guardini: "Kampen mot själens odödlighet har i västerlandets historia alltid tjänat otron, aldrig tron". Efter anförande av bibelställen som hänvisar till odödlighet, fastslog han att inom den kristliga ekumenin har endast den lutherska kyrkan förkunnat själens död. Betecknande för det avvikande i denna uppfattning uttryckte han så: "Teologin råka de därmed i betänklighet närhet till skepticismen och ateismen i vår tid". (s. 82).

Den katolska kyrkan och parapsykologin

Den katolska parapsykologiska litteraturen är rik på material. Den katolska parapsykologiska tidskriften "Verborgene Welt- Glau-

be und Erkenntnis" (En förborgad världstro och vetande), gavs ut från 1952 till 1966 och efter 1967 under namnet "Grenzgebiet der Wissenschaft" (Vetenskapens gränsområden). Den ges ut av Internationalen Gesellschaft katolischer Parapsychologen, som nu kallar sig "Imago Mundi" och som är öppen för alla kristna bekännelser. Hedersordförande är den franske filosofen Gabriel Marcel. Under årens lopp har denna tidskrift publicerat mycket material. En systematisk överblick gavs av sällskapets nu avlidne sekr. och redaktör för tidskriften, Josef Kral, i hans bok "Die Wirklichkeit des Ausserinnlichen in Wissenschaft und Christentum", Aventinus Verlag, Abensberg/Ndb, 1964. (300 s).

I Imago Mundi skriftserier kan framhållas en bok av professor Gebhard Frei, "Probleme der Parapsychologie", en samling uppsatser, 292 sidor, Ferdinand-Schönigh-Verlag, Paderborn.

Den katolska kyrkan har tack vare sitt enhetliga läroämbete också en enhetlig uppfattning även betr. frågan om livet efter döden. Den känner ju till, förutom himmel och helvete, också skärselden, där synder kan sonas, och skärma själar. Men i praktiken är det inte mycket bättre ställt än i de evangeliska kyrkorna ty prästerna undviker att tala om de yttersta tingen eller att använda de fakta som samlats av parapsykologerna som missionsmedel. I varje fall är det lika svårt för dagens katoliker som för de evangeliska att tro på många berättelser ur bibeln eftersom de motsägs av det dagliga livets erfarenheter.

I de populärt skrivna broschyrerna av prof. Karl Heim och dr Gerhard Bergman behandlas livet efter döden utifrån Bibelns utsagor varjämte några av parapsykologins fakta om detta redovisas. En sådan framställning kan väl vara till hjälp för dem som redan är troende men för dem av våra medmänniskor som står fjärran från tron är den ej till mycket hjälp eftersom Bibeln för dem ej är någon måttstock. Här måste man enligt min mening gå motsatt väg: först meddela de erfarenheter och fakta som är tillgängliga för våra vanliga sinnen och som är så bevisade att de ej kan framkalla något som helst tvivel på deras äkthet, och först sedan övergå till Bibelns utsagor för att så slå en bro mellan vetande och den svåra konsten att tro. Så kunde man kanske också gå tillväga på kyrkodagen.

Nytt vetande stöder trons innehåll

Kyrkorna klagat över att antalet som utträder ur kyrkan ökar och grubblar över hur detta skall förhindras, utan att man dock hittills kunnat få någon lösning. En förändrad tid och även, under de sista decennierna, radikalt förändrade levnadsförhållanden, kräver andra medel än förr och andra vägar för att utbreda och stödja kyrkans lära. Jag är fast övertygad om att de ockulta fenomenen, så som de klargjorts inom parapsykologin, ej kan förnekas. Om nu otron, som allt mer breder ut sig skall kunna övervinnas, så måste vi tillgripa nytt vetande för att stödja trons innehåll. Istället för att förringa Kristi budskap och föra en utsiktslös kamp emot trons svårigheter, kan vi istället fördjupa tron och få ett verkligt äkta religiöst liv utan att använda konstgjorda medel. Många ockulta och parapsykologiska fenomen är verkliga genombrott av den andliga

världen in i vår synliga värld. Allt detta kommer alltid att ha en viss relation till det som kyrkorna lär och hör därför till deras "arbetsområde".

Nödvändigheten av att "skilja mellan andarna"

Men — det rör sig ifråga om dessa fenomen inte bara om himmelska, positiva ting utan också den onda världen finns med och gör det nödvändigt att, som Bibeln säger, "skilja mellan andarna". Dr Kurt E Koch har i sin bok "Seelsorge und Okkultismus", (Självård och ockultism), Evangelisationsverlag, Berghausen bei Karlsruhe, med beundransvärd grundlighet beskrivit alla de vägar som den onda andemakten går fram på. Men på samma vägar går också den gudomliga världen fram till oss, som dr Kurt Hutten har visat. Det är därför trängande nödvändigt att man också lär sig allt om de positiva ockulta fenomenen, som om de negativa.

Kyrkan är skyldig de troende något mycket väsentligt

Kyrkan är inget självändamål. Hon är till för människorna och i synnerhet för dem som ännu står utanför henne, också för de namnkristna som inte längre har någon kontakt med trons liv. Omsorgen om de av våra bröder och systrar, som ännu står tron fjärran, måste gå framför alla andra överväganden. Och då är det ingen mening i att använda medel som bara har med utanverk att göra utan att angripa problemen vid själva roten.

Att de gudomliga lagarna måste tas på allvar (Matteus 5—7, Bergspredikan), att människan lever genast vidare efter döden och skördar vad hon har sått, framgår inte bara av Bibeln — även om den ej längre erkänns av många "upplysta" människor, utan det är bevisat av så många tusen otvetydiga fall att också skeptiker bör kunna övertygas. De är genombrott in i vår värld från den himmelska, gudomliga världen, så som det är bekant för oss från Bibeln att siare och profeter tjänade som förmedlare mellan Gud och människor.

Jag föreslår att vid förberedelser till en kyrkodag de av mig behandlade frågorna tas upp av en grupp "trosnöden och kyrkan" och att personligheter, som har kunskap och erfarenhet på detta område, inbjudas att tala om dessa problem. Det förefaller ofrånkomligt att man också tar kännedom om hela den litteratur som allvarligt behandlar dessa frågor och inte bara anvisar den a priori.

Kyrka och samhälle står förskräckta och rådlösa inför det faktum att allt mer ungdom hemfaller åt narkotikamissbruk. Den vill vidga sitt medvetande, vill ha religiösa upplevelser, tränga in i andens och själens rike. I strävan efter detta går den under genom narkotika. Kyrkorna har blivit denna ungdom svaret skyldig på alla frågor som rör livet på andra sidan.

Woldemar Kiefer, Dipl. ing.
Brahmsstrasse 13
852 Erlangen
(Övers. O Alexandersson)

Sedan urminnes tider har människorna använt växterna som botemedel mot olika åkommor; man har tillrett örttéer och brukat droger för in- och utvärtes bruk. Ända in i vårt sekel spelade örtmediciner en stor roll. Det har visat sig att växterna innehåller olika verksamma ämnen. Örtagubben har avlockat en del växter deras läkande krafter och skrivit ner sina rön i denna bok. Växterna kan bryggas som téer, men finns numera också att tillgå i extrakter.

**Sjunde upplagan,
36:te tusendet, nu utkom-
men 10:—**

**Olof Thorborg
Fasteboken**

I 15 kapitel ger boken en ingående översikt över fastan, när den kan tas, hur den skall genomföras och hur den skall brytas.

hft. 11:10

**Ilse Clausnitzer
Tio vägar till hälsa**

Makrobiotisk vägvisare till en biologisk helhetssyn för medveten utveckling av vår fysiska och psykiska hälsa och vitalitet till ett meningsfullt liv i hög ålder. Utrensings- och fastekurer, recept för en balanserad kost vid hälsa och sjukdom. Förord av Ralph Gieser, agronom och biolog. En mycket innehållsrik, liten bok.

hft. 8:60

**dr Signe Danielsson
Hälsa och livskraft**

genom Kuhne-metoden med vattenbehandling och naturlig diet.

hft. 4:60

**LITTERATURFÖRLAGET
Luntmakargatan 90 - 113 51 Stockholm**

Litteratur:

Samtal inför döden

Vår fruktan för döden har under de flesta tider och i de flesta kulturer i stort sett varit densamma. Det som däremot i detta avseende skiljer olika tider och kulturer åt är vårt sätt att *handskas* med döden. Detta lär oss den amerikanska psykiatriken Elisabeth Kübler-Ross i sin bok "Samtal inför döden" (Bonniers 1972, "On Death and Dying" 1969, övers. Gull Brunius). Undertiteln lyder "Människor som vet att de skall dö talar här öppet med några läkare, socionomer, psykologer och präster om sina önsknings, sin ängslan och sin fruktan".

Det tycks i vårt samhälle och i våra dagar ha blivit allt svårare att dö. Vi har inte längre bara vår fruktan för döden att dras med, vi har också fått en fruktan över att *inte* få dö och en fruktan över att få dö ensam och övergivna.

Vi lever i ett tekniskt avancerat industrisamhälle. Raffinerade metoder att *upprätthålla* liv har utvecklats. (Med liv menas då snarast fysisk existens.) Stora moderna sjukhus har byggts, men det råder ändå brist på plats och framför allt på personal. Dessutom har vårt kommersialiserade samhälle sina speciella ideal: ungdom, skönhet och produktivitet. Tanken bakom, som ingen vågar eller kan uttala, vare sig denna är medveten eller omedveten, måste vara ungefär följande: Gamla och döende (och i viss mån även barn) är osköna och bara i vägen. Alltså samlar vi ihop dem på ett ställe och låter andra ta hand om dem. (När man städar kallas förfarandet för att sopa under mattan.)

Det som gör saken ändå värre är att sjukhusens vårdpersonal är överlastad med arbete. Och naturligtvis är de precis som alla andra i vårt samhälle delaktiga av dess komplicerade dödsfruktan. Man koncentrerar sig på apparaterna i stället för på patienterna — kanske en försvarsmekanism under effektivitetens täckmantel. De anhöriga har kanske dessutom arbete och långa resor som förhinder. Att dö på sjukhus i vårt samhälle idag är att *förtingligas*.

Jämför detta med förhållandena i det gamla bondesamhället. Där föddes man i hemmet och där dog man i hemmet. Att få dö under den personliga omvårdnaden av sina närmaste måste kännas lättare, både för den döende och för de anhöriga. Förhållandet till döden var säkert smärtsamt och sorgfullt, då som nu, men ej förträngt, och därmed öppnare och naturligare. Kort sagt, i det gamla bondesamhället tog man själv hand om sina döende.

Naturligtvis kan det inte vara fråga om att gå tillbaka till den gamla bondekulturen, men vi har mycket att lära av vårt förflutna när utvecklingen nu gått snett. Vad det är fråga om är att lösa upp knuten, vårt artificiella förhållande till döden och göra det öppnare, naturligare och personligare. Det gör vi genom att ha döden nära inpå oss och prata om den, med oss själva, med varandra och med de döende.

I dagens samhälle med dess boendestruktur kan vi kanske inte alltid ha våra döende i hemmet, vi kanske inte ens vill det. Viktig eller nödvändig läkarvård skulle kanske också i en del fall då gå förlorad. Men redan idag kan vi — just med tanke på bristen på vårdpersonal — göra några få enkla men viktiga ting. "Öppna sjukhusen mer för de anhöriga, låt dem få funktioner vid den sjukas bädd, ge dem vårdansvar, jourpass, stöd i hemmet och så vidare. Då kan också döden förmänskligas genom att komma närmare, och så småningom kan kanske en mera samlad och rikt underbyggd reaktion mot liggsårsdöden utkristallisera sig i regler som förhindrar den långvarigt livsuppehållande behandlingens meningslösa grymhet." (Kerstin Vinterhed, DN 26/6 -73)

Andra kulturer, som ännu inte drabbats av den materiella civilisationens avigsidor, tex primitiva stammar i Afrika eller u-länder, har därför ett naturligare och mänskligare förhållande till döden som vi kan lära oss mycket av. (Se exv Kristina Bohmans fina artikel "Rätten till vår död" — En självklar del av livet" i DN 14/7 -73 om Maria Elisa Tangarines död i sitt hem i Colombia.)

"Samtal inför döden" bygger på ett antal tvärvetenskapliga seminarier som författaren Elisabeth Kübler-Ross hållit om döden och döendet under åren 1965—1968. Från början besöktes seminarierna främst av teologie och medicine studerande men efter hand blev intresset allt större. Det gick till på följande sätt.

Ett antal obotligt sjuka patienter tillfrågades om de ville ställa upp för en intervju och berätta lite om sig själva och sin sjukdom. Så gott som alla var villiga och t o m tacksamma över att få ställa upp. Någon brydde sig om och intresserade sig för dem. Motståndet — åtminstone i början — kom i stället från sjukhusledning och vårdpersonal. Patienterna intervjuades sedan av en läkare och en präst inför studenterna, åhörarna. Genom ett sinnrikt spegelsystem avskämdes patient och åhörare där så önskades.

LITTERATURFÖRLAGET

och

ÖRTAGUBBEEN

har samma adress

Luntmakargatan 90 —

113 51 STOCKHOLM

Telefoner 08/31 04 63 — 32 26 60

Order över 80 kr exp. portofritt

Prisändring

I alla priser å böcker är nu moms

inräknat

Efter intervjuerna, som spelades in på band, diskuterade seminaristerna sina erfarenheter, upplevelser och reaktioner.

I sitt förord talar Kübler-Ross om vad hennes bok är och inte är för något:

— Den är inte tänkt som en lärobok om hur man sköter döende patienter, inte heller är den avsedd att vara en fullständig undersökning av döendets psykologi. Den är helt enkelt en redogörelse för ett nytt och lockande tillfälle att åter koncentrera uppmärksamheten på patienten som mänsklig varelse, att dra in honom i dialoger, att av honom lära oss vår sjukvårds styrka och svagheter. Jag berättar bara om mina patienter som delade sin ångslan, sina förväntningar och sina besvikelser med oss. Min förhoppning är att denna bok skall uppmuntra andra att inte rygga tillbaka från de "hopplöst" sjuka utan försöka komma dem närmare, eftersom de kan hjälpa de sjuka i hög grad under deras sista timmar. (s. 7)

På ett annat ställe i boken kan man läsa om dess syfte:

— Om denna bok inte kommer att tjäna något annat syfte än att göra anhöriga till obotligt sjuka patienter och sjukhuspersonal mer känsliga för döende patienters underförstådda budskap, då har den fullgjort sin uppgift. (s. 123)

Boken är uppbyggd på följande sätt. Först kommer en historisk och psykologisk bakgrund till vår fruktan för döden och vårt förhållande till den av den typ som ovan skisserats. Därefter behandlas döendets fem olika stadier: förnekande och isolering, vrede, köpsläende, depression, accepterande. Parallellt med dessa löper hela tiden hoppet. Slutligen tas patientens förhållande till anhöriga och vårdpersonal upp samt seminaristernas reaktioner.

Förutom författarens egna teorier och kommentarer finns i boken många exempel och hela intervjuer från seminariet refererade. Det framgår där klart att många döende hindras att dö i frid på grund av olösta konflikter till anhöriga och vårdpersonal. I de flesta fall beror det på *brist på kommunikation*. Man vill inte låtsas om eller acceptera döendet eller den döendes successiva avskiljande. När patient och anhöriga väl talat ut har det hänt att den döende dött en lugn och fridfull död någon eller några dagar senare.

— Den som har styrkan och kärleken att sitta hos en döende patient i den *tystnad som går utom ord* vet att detta ögonblick varken är skrämmande eller smärtsamt utan ett fridfullt slut på kroppens funktioner. (s. 180)

Elisabeth Kübler-Ross' bok lär oss några få och enkla saker som borde vara självklara men som kan vara svåra att följa. Underskatta inte någon patient, hur livlös än *kroppen* tycks vara. Lämna aldrig någon helt ensam. Finns där men var inte påträngande. Tala med de döende, även om döden. Var uppriktig men skonsam. Beröva ingen hoppet. Studera patientens reaktioner. Titta inte bara på apparaterna utan någon gång också på den döende, på hans eller hennes ansiktsuttryck och ögon.

Det behöver väl knappast påpekas att detta är en bok som kan och bör läsas av oss alla. *Döden* angår oss.

Hans Strand

Dagmar Vallberg-Jonsson

Söndagsmorgon

(från 30-talet)

Allt är stilla. Ingen hästskjuts på väg till såg eller kvarn skramlar förbi. Ingen lastbil eller buss dånar iväg mot stan. Det är söndagsmorgon. Grannen går i vita skjortärmar ute på ägorna och ser hur skörden artar sig. Dagdropparna glittrar på kejsarkronor, stormhattar och akvileja i rabatten. De har en skönare utstrålning än vanligt.

Far öppnar fönster i växthuset inför de frambrytande solstrålarna. Stilla och försvagt hörs mors ackompanjemang på tafeln inifrån salen: "Sköna söndagsmorgon, vad jag älskar dig." Detta var före stressjukdomarnas tid, då man hade ro

att fira söndag i hemmet, utan oron för att inte bilburen komma så långt bort från vardagen som möjligt, då man hade tid att låta arbetet vila.

"Sköna söndagsmorgon, vad jag älskar dig". Du hör ihop med kyrkklockor, kyrkogång och psalmsång. Du hör ock ihop med den trognaste av kyrkogångsgummorna, den ivrigt lyssnande Maria med sitt goda älskliga väsen.

"Hon är som en söndagsmorgon," så talte vår trotjänarinna. En skönare bild kunde hon ej tecknat, en söndagsmorgon av frid och stillhet.

Extrakter av hälsoörter

Örtagubbens örtextrakter innehåller örtens alla verksamma beståndsdelar och är så starkt koncentrerade att endast några droppar är tillräckliga att ta vid varje tillfälle. Droppflaskorna är försedda med uppgift om lämplig dosering.

Det är bekvämare att ta extrakt av örten än att tillaga te.

Angelika	Ljung
Apelsin	Malört
Arnica	Maskros
Björk	Melissa
Blodrot	Mistel
Brännässla	Myrra
Daggkäpa	Ormbunk
Enbär	Pepparmynta
Ginseng	Persilja
Gurka	Ratania
Hagtorn	Rosmarin
Hamamelis	Rättika
Havre	Rödlök
Havstång	Rölleka
Humle	Rönn
Hästhov	Salvia
Johannesört	Taklök
Kamomill	Valeriana
Kalmusrot	Vallörtrot
Karbenedik	Vattenklöver
Kastanj	Vide
Klorofyll	Åkerfräken
Lakritsrot	

Fl. 50 ml. 6:—

ÖRTAGUBBEN

Luntmakargatan 90 —
113 51 STOCKHOLM
Tel. 31 04 63

Äldre årgångar av SEKLET

Alltsedan SEKLET startade 1954 har vi oförtrutet kämpat emot och haft mängder av artiklar införda om **naturförstörelsen, miljöförgiftningen m. fl.** hithörande frågor — d. v. s. **långt innan dessa problem på allvar började uppmärksammas av massmedia** för att så småningom växa till de mest brännande världsfrågorna.

Då **skrattade** man åt oss — eller försökte **tiga ihjäl** oss. I dag har vi fått rätt på **praktiskt taget varje punkt!**

Samtliga nr av SEKLET sedan starten finns ännu kvar, med bl. a. **Viktor Vallbergs** fascinerande profetiska utblickar inom olika områden. Dessutom djupt inträngande och avslöjande artiklar och artikelserier av **Olof Alexandersson, Henrik Nilsson, Frithiof Hallman, Erik Wehkaoja** — och många, många fler! — i brännande aktuella tids- och samhällsfrågor, i andlig och parapsykologiska ämnen m. m.

OBS! Många av dessa artiklar har på olika sätt analytiskt och visionärt föregripit den nuvarande samhällsutvecklingen och utgör därför en ytterst intressant, värdefull och omväxlande läsning!

Kompl. årg. av SEKLET 1954—1972
kr. 35:—

LITTERATURFÖRLAGET

Luntmakargatan 90, 113 51 Stockholm

Den levande trädgården

Av Doz. Dr. med. habil P. H. Rusch, Frankfurt/M. Västtyskland (1966)

I ett tidigare nr av *SEKLET* (nr 3/71) var infört ett sammandrag av ett föredrag av en av det organiskt-biologiska jordbrukets grundare och organisatör, dr Hans Müller i Schweiz. Sammandraget var utgivet av AB Luxenta i Norrköping som speciellt ägnat sig åt att förmedla information om denna förnämliga form av biologiskt jordbruk. Vi återger här nedan ännu en sådan information, denna gång ett sammandrag av ett avsnitt ur en bok av den andre av grundarna av detta jordbrukssystem, docent H P Rusch, Frankfurt/M i Västtyskland. Systemet kallas just Müller-Rusch-systemet efter des-

sa båda föregångsmän, som f. ö. fortfarande leder denna utveckling. Den nämnda boken heter "Naturwissenschaft von Morgen" (Morgondagens vetenskap) och avsnittet berör bl. a. den utomordentligt viktiga frågan om kväveförsörjningen i växtodlingen. Som bekant hävdar konstgödselteknikerna att jordens försörjning ej kan klaras utan syntetiskt kväve. Som framgår av nedanstående artikel, anser docenten Rusch att syntetiskt kväve ej är nödvändigt. Första delen av artikeln är f. ö. en intressant information om den nya jordbruksmetoden.

Vad innebär biologiskt-organiskt jordbruk och trädgårdsskötsel?

- I. Humusbildning och humusvård genom arbetsbesparandemetoder. Kompostering på ytan med grüngödsel och utbredning av animalisk gödsel eller horn- och benmjöl.
- II. All jordbearbetning är ytlig. Man arbetar ner grüngödselmaterialet med kultivator högst 5 cm för att inte begrava det levande humusskiktet.
- III. Man måste se till, att jorden alltid är täckt och får tillskott av grönt material av skilda slag. En sund jord skall aldrig synas.

Alla uppnådda framgångar i det biologiskt-organiska lantbruket har åstadkommits med hjälp av jordkontroll. Därför är det viktigt att låta kontrollera jorden, speciellt under de första åren av biologisk odling.

Med enkla och ekonomiskt gynsamma metoder kan man ofta få en jord i biologisk jämvikt, men endast en *biologisk jordanalys* kan påvisa exakt hur man skall förfara.

Den biologiska jämvikten är något helt annat än den mineraliska. De kemiskt-analytiska jordundersökningar, som hittills varit brukliga, hjälper oss mycket litet eller inte alls. Man behöver således en mikrobiologisk undersökningsmetod.

I Tyskland har inrättats ett mikrobiologiskt laboratorium, som äges av en läkargrupp, sysselsatt med uppgiften att utforska sammanhanget mellan jord- och växthälsan. Man vill klargöra sambandet mellan å ena sidan frisk jord och hälsa och å andra sidan förstörd jord och sjukdom.

Sedan laboratoriet har undersökt jordproven, får odlaren analysresultatet och råd om hur jorden kan förbättras. Den som tar analys en eller två gånger årligen, helst under 3—4 år, kommer lättare att uppnå resultat än den, som försöker på måfå. Man bör veta precis hur jorden är beskaffad vad som ev. är fel, om man har uppnått biologisk jämvikt eller ej.

1. Biologisk jordtest.

2. Kompostmaterial lägges inte i staccor (komposthögar) utan utbredes direkt på jordytan 2—5 cm tjockt. Vid kompostering i staccor utvecklas höga temperaturer. Det innebär energi som onödigtvis går förlorad för jorden. Man komposterar endast det material som har en särskilt långsam nedbrytningshastighet.

3. Om man har gödsel tillgänglig, utbredes även den färsk och tunt (som en slöja) på jordytan (endast höst och vinter).

- a Finns ingen animalisk gödsel, ersättes denna med en blandning av horn- och benmjöl samt med jäst-nässellösning blandad med litet *granitmjöl* (1 näve på 100 liter nässellösning).

4. Jorden hålles så ofta som möjligt täckt med ett grüngödslingsmaterial (leguminosor, helst Alexandrinerklöver), som man sår mellan plantorna. Alexandrinerklöver har visat sig utomordentligt gynnsam, därför att:
 - a) den tillhör leguminoserna och samlar mycket kväve ur luften
 - b) den är icke frostbeständig, fryser ner även rotsystemet
 - c) den växer tidigt och fort
 - d) den kan sås som andra sådd eller mellansådd från maj—augusti
 - e) den har djupgående rötter (70 cm) med en utomordentlig porverkan på jorden
 - f) den är relativt billig.

5. *Granitmjöl*. Växterna behöver för en sund växtlighet en viss mängd mot varann väl avvägda spårelement (vad vi idag vet ca 60 element). Granitmjöl, särskilt basaltmjöl, tillför jorden alla sällsynta element, som brukar saknas i jorden. Dessutom innehåller granit tonkristaller, små men kraftigt bindande ämnen. Utan granitmjöl är det i biologiskt-organiskt jordbruk i stordrift inte möjligt ernå befrielse från skadedjur och sjukdomar. I början räknar man med 10 kg. granitmjöl per 100 m² jordyta men senare räcker det med mindre ämnesmängder.

Granitmjölet strös även ut på jorden och växterna. Genom innehållet av silicium (kisel) blir växterna motståndskraftigare både mot sjukdomar och svampangrepp samt får kraftigare skelett och fastare vävnader.

6. *Örtsubstanser*. Örtsubstanser innehåller specifika levande substanser, som på ett avgörande sätt påverkar hälsan hos växter och djur. Man blandar substanserna med jord eller gammal kompost eller köper färdig blandning och strör sedan ut det sparsamt vid regn på gröntäcket. Använda i komposten befrämjar örtsubstanserna bevisligen nedbrytningsprocessen ge-

nom att enormt uppdriva bakterieverksamheten.

7. *Bakteriepreparat*. Vissa bakterielösningar (ej pulver) i flytande form befrämjar ämnesomsättningen hos växten, speciellt om man använder bakterier av s. k. rotsymbiont-typen = högaktiva mjölksyrebakterier, som även förekommer hos människor och djur (t. ex. i tarmen och svalget). Inom biol-organisk odling användes Symbioflor-Humusferment, ett bakteriepreparat, som förutom bakteriekoncentratet innehåller granitmjöl och örtsubstanser.

Humus — grundval för växtnäringen. Hur uppstår humus?

Humus är ämnesomsättningsprodukter från bakterier och uppstår alltså endast som följd av bakterieverksamhet.

I en handfull fruktbar jord finns det fler bakterier än människor på jorden.

För att bakterier skall kunna leva, behöver de en riktig miljö (pH-värde), tonkristaller (lera) eller granitmjöl och organiskt material (växtavfall, blad, gräs m. m.).

Humusbildningen är strängt bunden till den naturliga skiktbildningen. För att nedbryta organiskt avfall, som i naturen ligger på jordytan, till näringsämnen, vilka kan upptagas av växterna, måste en del motståndskraftigt material (cellväggar, cellulosa o. s. v.) nedbrytas av speciella organismer-nedbrytningsbakterier (as-ätare). Dessa bakterier lever så länge det finns näring, mörker, fukt och värme. Sedan dör de och andra bakterier lever på deras substans och bildar längre ner i jorden det s. k. *uppsygnadsskiktet*.

Uppsygnadsskiktet består framförallt av högaktiva mjölksyrebakterier, som även människor har i form av svalg-, tarm- och hudbakterier. Växternas rötter söker sig alltid till uppsygnadsskiktet, eftersom nedbrytningskiktet är giftigt för dem.

All växtlighet, ja allt liv, kräver vatten. En riktig humusjord kan kvarhålla vatten i stora mängder, flera gånger sin egen vikt. Detta kan inte åstadkommas på konstlad väg. En naturligt vattenreglerad fruktbar jord förmår upptaga 2 gånger så mycket kväve ur luften som man kan ge i form av syntetiskt kväve utan att synbart skada växten.

Varför just färsk gödsel?

Gödsla betyder icke att göda plantan utan att mata jorden, d. v. s. de i jorden levande bakterier, som skapar humus.

Det viktigaste är, att bakteriekretsloppet inte avstannar, inte avbrytes. Färsk gödsel innehåller förutom mineralier (makronäringsämnen) även bakterier från djurorganismer.

Utbredes gödsel mycket tunt på jordytan (tunt som en slöja), får bakterierna i gödseln kontakt med luftens syre och kan leva vidare, föröka sig och börja med *snabb nedbrytning* av allt organiskt material, som måste finnas på jordytan.

Genom den snabba nedbrytningen förhindras uppkomsten av förruttelse av gödsel och organiskt material, som annars alstrar bakteriegrupper, skadliga för fruktbar jord, samt gro- och förokningsmiljö för infektionssjukdomar. *Torkad eller brunnen* gödsel innehåller visserligen mineraler (makronäringsämnen) men ytterst litet bakterieliv. Bakterielivet har genom torkningen avstannat och kretsloppet är brutet.

Gödsel man med torkad gödsel, kommer bakterielivet endast mycket sakta i gång. Man kan råda bot på detta med kulturer av speciella bakterier (Symbioflor-Humusferment).

Ihoppresad gödsel, som lagrats några månader, utvecklar massor av förruttelseorganismer (anaeroba bakterier — luftflyende bakterier). Utbredd på jorden ger den upphov till önskad växtlighet, som lever på förruttelsen, och dessa bakterier trivs ihop med bakteriegrupper, till vilka vi räknar farliga infektionssalstrare (Brucellose, Tbc etc.)

Gödsel bildar nya celler för växtligheten:	
i färskt tillstånd	6.400 nya celler per mm ³
efter 1 månad	2.600 nya celler per mm ³
efter 3 månader	1.160 nya celler per mm ³
efter 1 år	760 nya celler per mm ³

Om färsk gödsel inte kan föras ut direkt på jorden, skall den lagras så, att luften får tillträde, men den skall inte torkas.

Lagra aldrig gödsel ihoppresad!

Varför inte plöja?

Skiktbildningen är oumbärlig för uppkomsten av den naturliga fruktbarheten.

Förmultningen av organisk gödsel och organiskt material, avfall från "livet ovan jord" (växter, blast, gräs, avfall från människor och djur), sker i två skikt, *nedbrytningsskiktet, som är giftigt för växternas rötter*, och *uppsyggnadsskiktet, som är rotvänligt*.

Den mest näringsrika och rotvänliga humusen ligger i uppsyggnadsskiktet, ca 5—15 cm under jordytan.

Vid plöjning och djupgrävning kan dels hela humusskiktet begravas så djupt att syretillförseln hindras, dels det giftiga nedbrytningsskiktet blandas med övrig humus, samtidigt som de humusfattiga jordmassorna vädes upp.

För bakterierna betyder detta onaturliga och ytterst ofördelaktiga livsbetingelser.

Organisk gödsel — mineralgödsel?

Mineralisk naturgödsel är naturkalk, råfosfat, tomasmjöl, granitmjöl. Kalk och fosforgödsel användes endast efter biologisk jordtest, kali (patentkali eller kalimagnesia) endast i nödfall och även då efter jordtest.

Gödsel man organiskt, tillför man jorden som regel kväve, kali, fosfor och kalk i rätt mängd. En stor fördel med organisk gödning

Ur den stora lyriken . . .

DEN STARKA BLOMMAN

Jag är stark, en blomma, som grott i ett land av hetta.
Ur mullen jag kunde i saliga drömmar mig mätta,
och min glödande krona sig sträckte mot solens eld.
Så kom den nordliga vinden
och slet ifrån mig min kalk.
Så kom den starka stormen
och ryckte ifrån mig min rot.
Buren av luftens virvlar steg jag, sjönk jag,
darrande, dignande, fylld av fasa,
men jag kunde ej slockna.
Var än vinden min stjälk har kastat,
har jag rotat mig åter på nytt,
tusen gånger efter döden
har jag blommat igen på nytt.
Jorden unnar mig ingen plats att vila,
regnet slår mig, köldvågor genom mig ila,
i vart andedrag av vinden
klagan ifrån min blomma går.
Men från tid till tid jag ej annat förmår
än älska, älska till livets slut
jordens underbara mylla
och stormens mäktiga tjut.
Så mitt i dödskampens mörker och nöd
ser jag allt i plötslig klarhet förbytt:
solens strålar tränga sig genom mig
som en eldström åter på nytt,
tusen gånger åter på nytt.
Jag kan ej någonsin slockna ut,
jag, den brutna, ropar i stormens dån:
Var prisad, var lovad, du höge Gud
som gav denna strid åt jordens barn!

13.9.1931

Saima Harmaja
(Ur TIDIG KALLELSE
Dagbok och dikter
Svensk översättning
av Joel Rundt, 1947)

är, att man ej behöver dosera så noga, som vid enbart konstgödning. Urvalet blir automatiskt det riktiga och därpå följer även framgången.

Kväve: Luften innehåller ca 70 % kväve och en levande jord binder dagligen dubbelt så mycket kväve från luften som man kan ge i form av syntet-kväve utan att synbart skada växten. Den som avstår från syntetiskt kväve, får sund växtlighet gratis. På en sund jord är extra syntetiskt kvävegödning detsamma som bortkastade pengar.

Kali: All jord innehåller kali. I vissa fall och då endast efter biologiskt jordprov, bör man använda en ringa mängd kali, men inte i näringssyfte, utan endast om pH-värdet ligger högre än 7,1. I detta fall tjänstgör kali endast som återställare av den mineraliska jämvikten och då är det i saltform oskadligt. Den för övrigt brukliga kaligödseln användes icke vid organiskt-biologiskt jordbruk.

Fosfor-syra: I allmänhet behöver man icke fosforsyra i det biologisk organiska jordbruket eller trädgården.

Kalk: Vissa jordarter behöver dock kalkning (detta bör undersökas genom biologiskt jordprov). I så fall användes i biol.-org. jordbruk tomasmjöl eller råfosfat. Dess kalciumhalt är tillräckligt hög för en skonsam kalkning.

Andra kalkningsmetoder är icke fördelaktiga, därför att de verkar för fort, d. v. s. onaturligt.

**Snabbver-
kande**

medel: Förutom urin (utspädd 1:50) förekommer inga snabbverkande medel inom biol.-org. jordbruk. Först andra eller tredje året av biol.-org. jordbruk ger verklig lön för mödan. Sedan ökar skörden avsevärt, om man genomför metoden konsekvent.

Humusbildningen är en organiskt levande företeelse, som inte kan fungera i någon retort. Att experimentellt framställa den torde vara lika svårt som att tillverka ett frö.

Med hjälp av den kemiska analysen kan man inte lösa humus-gåtan, säkert är bara att det vi kallar humus, endast kan frambringas genom gödsling av jorden med sönderfallande avfallsämnen som framkallar bakterier — vilka också småningom sönderfaller.

Växterna behöver mineralier, men de tar på ett gåtfullt sätt även upp vattenolösliga mineralier.

Växterna behöver under alla förhållanden vatten. Finns det i vattnet snabblösta mineralier, slussas dessa in i växtens kretslopp oavsett om växten behöver dem eller inte. Det är fel att tro, att man kan kopiera det sätt, på vilket jordens mineralier upptages av växterna. Växten bör själv få avgöra mineralurvalet, mineralformen, mängden och tidpunkten för upptagandet.

Humus — teori och praktik

1. Humus uppstår endast vid förmultning av organisk gödsel, d. v. s. avfall från "livet ovan jord" (växter, människor, djur).
2. Syntetisk gödsling medför en skenbar luckerhet med hjälp av de organiska jordsubstanserna, t. ex. torv, halm m. m. Men de oorganiska jordsubstanserna utvecklas på ett otillfredsställande sätt efter syntetisk gödning. Därför kan endast organisk jordnäring bilda humus.
3. Skiktbildningen är oundgänglig för uppkomsten av den naturliga fruktbarenheten. Stör man skiktbildningen kommer substanser från det översta ej färdigbildade skiktet i kontakt med växternas rötter. Bakterierna i rotområdet kan ej utan vidare omvandla substanser från det översta skiktet till upptagbar näring och resultatet blir, att dessa substanser verkar som "kontaktgift" på plantans rötter. Vi måste därför i möjligaste mån förhindra all djupgående jordbearbetning för att bevara jordens arbetsskikt och låta den utveckla sig ostört.
4. För att "arbetet" i de humusbildande jordskikten skall utvecklas ostört,

kräves mörker, fuktighet och värme. Detta betyder, att jorden aldrig skall vara bar. I naturen kan detta ske genom att det organiska avfallet inte begraves genom plöjning, grävning, harvning, m. m. utan får förmultna på ytan.

5. För att "humus" skall bildas, är en viss ton- och huminhalt nödvändig. Vi skall t. ex. tillsätta lera till sandjord. Vidare bör vi tillsätta granitmjöl och genom att fortlöpande utsprida organisk jordnäring tillse, att huminämnen kan bildas.
6. Den naturliga luckerheten onödiggör all djupgående jordbearbetning, vilket besparar odlaren mycket möda.

Räntabilitet

Det biologisk-organiska jordbruket blev först räntabelt sedan vi fått klart för oss des-

sa erfarenheter och avskaffat den allmänna komposteringen.

Det finns idag 1.000-tals jordbruk i stor-drift runtom i Europa, som sedan 10—20 år tillbaka drives rent org.-biol. utan syntetisk gödning. Under 10 års tid har 273 jordbruk kontrollerats (1951—1961).

1. Med hjälp av biologiska metoder har den levande jordsubstansen ökat med 89 %.
2. Sammanlagt har räntabiliteten (de årliga vinsterna) stigit från 100 till 194 % på en 10-års period.
3. En måttlig ökning av humushalten medför en måttlig ökning av räntabiliteten, men en stark ökning av humushalten ger en starkt ökad räntabilitet.
4. Inte i något fall har omställningen, d. v. s. uteslutandet av syntetisk gödning, medfört något problem med driftminskning och dylikt.

KVÄVE

Varje planta består huvudsakligen av Kalk, Kali, Fosfor och Kväve. Utan kväve inget liv — ingen växtlighet!

Kväve = Kväve. Detta stämmer inte helt!

Skillnaden ligger på det

1. Kemiska,
2. Fysikaliska,
3. Biologiska området

Syntetiskt kväve

härstammar från luften,
($\frac{2}{3} N + O + CO_2$)

existerar ca 1 sekund eller 50 år

Äggvita består även utav kväve, följaktligen behövs kväve för att bilda äggvita.

Syntetiskt kväve härstammar från jordens råvarulager.

Syntetiskt kväve består av enkla elementföreningar d. v. s. ett fåtal atomer.

Endast enkla elementföreningar för uppbyggandet av äggvitan.

Kväve finns inte endast i den normala formen av atomvikten 14,0067.

Kväve ur retorten är biologiskt överksam och slussas i form av salter in i växtens kretslopp och användes av plantan som en ele-

Naturligt kväve

härstammar från levnadsförlopp,

existerar ca 500 millioner år.

Det levande formar äggvita — protein, det finns många "sorter". Överallt där celler lever bildas äggvita.

Plantan upptar levande substans från andra varelser och omvandlar dessa ämnen.

Plantan mobiliserar icke råämnen ur jordens förråd utan använder prefabricerade byggstenar.

Naturligt kväve härstammar från levande varelser varvid genom årtusenden en planta eller ett djur räcker kvävet vidare. (Kretslopp av levande substans).

1. Den kemiska skillnaden

Naturligt kväve ur substanskretsloppet består i sina verkamma beståndsdelar av proteiner eller deras byggstenar, aminosyror. Det finns över 20 aminosyror som kan sammanfogas till proteiner (äggvita) och oräkneliga variationer av olika proteiner blir möjliga. Jättemolekyler bestående av 100.000 tals atomer ger oräkneliga blandningsmöjligheter för uppbyggandet av protein.

2. Den fysikaliska skillnaden

Kväve finns i fysikalisk form av isotoper även radioaktiva.

Det finns i växter och alla levande organismer ett kol, som framställts av kväve vilket utsatts för rymdstrålning i den högre jordatmosfären och genom denna omvandlats till radioaktivt kol.

3. Den biologiska skillnaden

Kväve ur biologiskt kretslopp har en "karaktär" och är mycket olika. Den kan jämföras med prefabricerade byggstenar. (klinker, glastegel, hålstén, böjda stenar, takpannor m. m.)

mentär byggsten d. v. s. den passar överallt men ingenstans riktigt. (Vanlig tegelsten).

Syntetiskt kväve kan aldrig ersätta det naturliga, det är kem. rent primitivt halvfabrikat.

I debatten om konstgödsel hör man ofta påståendet:
"Utan syntetiskt kväve kan mänskligheten inte livnäras!"

Kväve-föreningar ur det biologiska kretsloppet passar endast på vissa ställen men där de passar bespar de plantans nybygge av byggstenar. (Glastegel inte i käl-laren, tegelsten inte som takpanna.)

Kvävehaltiga stormolekyler ur det biol. kretsloppet är biologiskt verksamma och underlättar organismens (plantans) uppbyggande.

Det naturliga kvävet har en mycket lång tid före upp-tagandet av växten blivit överfört i stormolekyler som det "levande" i allmänt har, det må vara i jordens mikrober, i växter eller animaliska organismer m. m.

Detta påstående är felaktigt!

Levande, humusrik jord är i stånd att uppta mera kväve från luften än vad växterna kan uthärda i form av syntetiskt kväve utan att ta skada.

Sammanfattning:

Syntetiskt kväve

Ställer endast kväve i enkel form till växtens förfogande.

Kommer *inte* med den övriga näringsströmmen in i det biologiska kretsloppet.

På det syntetiska kvävet's verkningssätt har varken jorden eller växten obegränsat inflytande. Varken kvantiteten, tiden för upptagandet eller formen av kvävet kan bestämmas.

Okontrollerat kommer kvävet i plantans kretslopp och utlöser okontrollerade växtimpulser, "växtfeber".

Resultatet av drivgödsling:

Förminskad fruktbarhet, ökad mottaglighet — gifter — växt-skydd, för att med all möda rädda plantan fram till skörden.

1-åriga växter döljer relativt lätt djupgående skador om växtföljden varierar.

Naturligt kväve

Ställer dessutom organiska biologiska former i mångfald till växtens förfogande.

Kommer med den övriga näringsströmmen in i det biologiska kretsloppet.

De biologiska verkningarna och alla ämnen är mycket fint anpassade till varandra och bildar en harmonisk näringsblandning.

Om man vid biologiskt jordbruk som genom många år har varit fritt från skadedjur en enda gång använder syntetiskt kväve, dyker alla möjliga skadedjur åter upp.

Huvuduppgiften för biologiskt jordbruk är:

1. Förmå jorden till tillräcklig alstring av naturligt kväve i mångfaldig form.
2. Bildandet av protein — byggstenar för äggvitenäringen.

Kvävet's kretslopp

I de biologiska substansernas kretslopp spelar kvävet en betydande roll. Kväve är liksom väte, kol och syre, en av de få atomer ur vilka s. k. "livämnen" bildas.

Kvalitativt spelar kvävet den kanske viktigaste rollen eftersom det deltar i uppbyggandet av äggviteämnena. Äggvitan (protein) uppbygges av polypeptider som är sammansatta av aminosyror. Det finns över 20 aminosyror.

Aminosyror uppstår i växternas rotområde och i den "levande jorden".

Därför att aminosyror uppbygges på basis av enkla kväveföreningar är kvävet mycket betydelsefullt i det biologiska kretsloppet.

Jordens stora kväveförråd är luften som består av ca 80 % kväve. Den första "bindningen av luftkvävet" är ammoniak, som består av 1 atom kväve och 3 atomer väte (NH_3).

Kvävet's uppbyggnad av de komplicerade molekyllkedjorna hos aminosyrorerna och vidare till de färdiga äggviteämnena är, för ett bra resultat, mycket beroende av bakterierna.

Många forskare anser att encelliga mikrober skapat allt det äggviteämne, som finns på jorden — och att detta endast kan ske i en fruktbar jord. Det tidigare antagandet,

att växterna inte kunde upptaga aminosyror, polypeptider eller hela äggviteämnena, har visat sig felaktigt.

I dag vet vi, att växterna upptager aminosyror, polypeptider och hela äggviteämnena.

Därför är också bakteriefloden i "den levande jorden" utomordentligt viktig.

Växterna kan själva framställa kolhydrater (socker — och stärkelserika näringsämnen) men utan hjälp av jorden kan de inte bilda ett fullvärdigt äggviteämne.

Vid de experiment som gjorts har det visat sig att växterna inte föredrar t. ex. nitrater eller ammoniumsalter, trots att det vore lättare att upptaga dessa lättlösliga salter, utan i stället kvävet's högre molekyllformer såsom aminosyror, polypeptider eller äggvita.

Mikrobverksamheten i jorden är en förutsättning för det biologiska kretsloppet så att näringsämnen o. dyl. kan föras vidare från organism till organism.

Eftersom de kväveföreningar som levande varelser upptager genomgår samtliga livsprocesser — från de lägsta till de högsta — kallar man detta för "Kvävet's kretslopp".

I allmänhet kvarstannar kvävet i det biologiska kretsloppet, men på olika sätt kan det försvinna ut i atmosfären t. ex. som ammoniakgas, vilket man bland annat kan märka vid gödselstackar o. dyl.

Den naturliga förlusten utjämnas genom att bakterieverksamheten biologiskt binder kväve. Bakterierna lever ju av "avfall" från andra mikrober och genom att nedbryta kvävehaltiga äggviteämnen behöver de icke binda kväve från luften.

Nedbrytes organiskt material, utan lufttillförsel, uppstår rikligt med ammoniak och i den formen avgår kväve ur det biologiska kretsloppet. Alla bakterier som lever av sådant material måste utjämna denna kväveförlust genom nybindning av kväve.

Denna förmåga har dock endast de s. k. rotsymbionterna. Inte endast de välkända symbionterna hos baljväxter och azotobakterier utan alla fysiologiska bakterier (bakterier som lever i symbios med flercelliga organismer) har denna förmåga och därför spelar de som rotsymbionter en avgörande roll vid växtnäringens uppbyggnad.

Djuren själva kan inte tillgodogöra sig de vanliga kväveföreningarna utan är helt beroende av äggvitetillförseln. Därför är jordens verksamhet så betydelsefull för kvävekretsloppet. Att växten själv kan framställa kolhydrater, men ej äggvita medför att t. ex. "sockerhungliga" löss angriper växterna om balansen mellan kolhydrater och äggvita är rubbad p. g. a. att jorden är störd i sin funktion.

Vi ser således hur viktigt det organiska, naturliga kvävekretsloppet är för "livets kretslopp". Därför måste vi se till att alla organiska substanser vi förfogar över t. ex. urin, animalisk gödsel, växtavfall o. s. v. snarast möjligt kan tillföras "förmultningen på åkern" — ytkomposteringen — endast på detta sätt kan man förhindra en ogynnsam nedbrytning där kvävet, i form av ammoniak, flyr från det biologiska kretsloppet.

Om en svag levande jord inte förbrukar det syntetiska kvävet så transporteras detta via saven till växtens alla delar. Om människor eller djur sedan förtär växten i fråga så omvandlas det syntetiska kvävet i tarmen till giftigt nitrat.

Det utströdda syntetiska kvävet förändrar och förfalskar samtliga livsprocesser i jorden så att de uppbyggande bakterierna inte kan fungera normalt. Dessutom döljer en kvävegödning bristerna i jorden så att man ej kan avgöra var felet ligger.

Det är inte kvävet som sådant det gäller utan de uppbyggande jordorganismernas livsprocess, utan dem är en ordnad ämnesomsättning omöjlig, och då kan inte heller de äggviteämnena som bygger upp allt högre liv bildas.

Aminosyrorerna bildar polypeptider och slutligen äggvita. Byter vi ut en aminosyra mot en annan eller förändrar deras plats i molekyllkedjan kan vi få oändligt antal variationer.

Bakteriernas möjlighet att ostört deltaga i denna uppbyggnadsprocess är störst om man låter dem leva i sitt naturliga näringskretslopp, inte påtvingar dem konstgödsel och i synnerhet inte syntetiskt kväve.

Den naturliga kvävebildningen i jorden överträffar mångfaldigt de största möjliga konstgödselmängder man kan tillföra.

Kvävet's fråga är löst, både vetenskapligt och praktiskt och den gamle Justus v. Liebig hade rätt när han sade "det vore dåraktigt att skaffa syntetiskt kväve när naturen kan förse oss med 100-, ja 1000-faldigt mer än vi kan anskaffa".

Stoppa all kärnkraftutbyggnad!

Deltagarna på kursen Nordens miljö — Nordens framtid, som anordnas av föreningen Nordens Ungdomsrepresentantskap på Bohusgården den 25—30 juni, gör följande uttalande:

De nuvarande kärnkraftsprogrammen i Norden bör, med hänsyn till de stora riskerna för mänskligt liv, omedelbart stoppas. Sverige har därvid med redan igångsatta och sina planerade 24 kärnkraftverk, ett särskilt ansvar. Dessbättre kan grannländerna, i detta fall som i många andra, lära sig av de svenska misstagen. Särskilt i Danmark, Norge och Island där man inte kommit så långt, kan det gå att stoppa planeringen redan på ett tidigt stadium.

Efter information och ingående diskussion, med deltagande av bl. a. ekonom Per Kågeßon, professor Dean Abrahamson, University of Minnesota, riksdagsledamot Birgitta Haembreus och professor Jan Rydberg vid Chalmers vill kursdeltagarna prioritera kärnkraftsstoppet som en viktig politisk fråga. Deltagarna uttalar därvid sin uppskattning för Centerpartiets och Vänsterpartiet Kommunisternas ställningstagande till kärnkraftsprogrammet, vid behandlingen i den svenska Riksdagen.

Det är deltagarnas uppfattning att alla miljövännar i hela Norden, i kommande valrörelser, bör fråga ut sina respektive riksdagskandidater om inställningen till utbyggnad av kärnkraftverken. De valda ledamöterna av Nordiska rådet och Riksdagarna skall därvid tvingas att sätta sig in i riskerna med kärnkraft och därefter ta klar ställning inför sina väljare. Riksdagskandidater som vill satsa på utbyggnad av kärnkraften bör saklöst strykas eller stoppas vid nomineringarna.

Kursdeltagarnas främsta argument mot kärnkraften är de stora strålningsriskerna vid lagring av det radioaktiva avfallet som måste hållas avskilt från allt biologiskt liv under årtusenden. Redan i dag utgör de relativt små mängder av kärnkraftsavfall som finns en stor fara. Och så länge man bara prövar sig fram med provisoriska och ytterst riskabla förvaringsutrymmen, är en utbyggnad helt omoralisk.

Parallellt med stoppandet av kärnkraften måste en omvärdering ske av den nuvarande tillväxtfilosofin. Detta betyder en nedskärning av lyxkonsumtionen och en produktion anpassad efter medborgarnas reela behov. En folkligt kontrollerad styrning av kapitalet skulle möjliggöra en produktion av varor som vi verkligen behöver. Tiden är mogen för att flytta ut de ekonomiska besluten ur de stängda styrelserummen.

Kursdeltagarna väddar till någon miljöintresserad ledamot att ta upp kärnkraften till debatt i Nordiska rådet. Där bör i första hand tas upp följande krav: Nordiska rådet rekommenderar regeringarna i Danmark, Finland, Island, Norge och Sverige

- att stoppa all kärnkraftsutbyggnad
- att utan dröjsmål starta forskning på införandet av ett lågförbrukande energisamhälle
- att forskning inriktas på utvinning av sol-, vind- och fusionsenergi
- att oberoende forskare inte skall förföljas av myndigheterna utan ges goda arbetsvillkor

Uddevalla den 29.6.73

Björn Gillberg

Deltagarna på kursen Nordens miljö — Nordens framtid på Bohusgården uttalar sin solidaritet med den svenske forskaren BJÖRN GILLBERG. Deltagarna som kommer från hela Norden anse att de ansvariga myndigheternas och regeringens agerande gentemot Gillberg och den sak han företräder är ytterst skamligt. Det har främst skett genom att man stoppat det ena anslaget efter det andra.

Det är i synnerhet beklagligt att Sverige som stod värd för FN-konferensen och som har ordförandeposten i FN:s miljöorgan diskriminerar en aktiv och folklig forskare på detta sätt.

Om myndigheterna i fortsättningen, vill bli tagna på allvar måste den sortens diskriminering, som Björn Gillberg, miljögrupper och deras tidning Miljö och Framtid, utsätts för, omedelbart upphöra. Kursen anser att de miljöproblem som finns i dag och som måste lösas innan det blir för sent, är så allvarliga, att myndigheterna måste sluta upp med sin ofelbarhetsattityd och i stället lyssna på den växande miljöopinionen.

Den fria forskning som Miljöcentrum, med frivilliga medel, byggt upp i Uppsala betraktas av miljövännar över hela Norden som en ovärderlig tillgång. Uppskattningen av detta arbete är så stort också i grannländerna att man där anser att det måste räddas undan myndigheternas förföljelse.

Deltagarna på kursen har därför beslutat att starta en kampanj i hela Norden för att Gillbergs påbörjade miljöforskning inte bara skall kunna fortsätta i nuvarande omfattning utan också kunna utvidgas. Denna insamlingskampanj kommer också att bli inledningen till ett närmare samarbete mellan miljögrupperna i Norden.

Till skillnad mot när häxprocessen leddes mot professor Borgström och tvingade honom flytta till USA på 50-talet så är Gillberg i den lyckliga situationen att det idag finns en tillräckligt stark och medveten miljöopinion, som kan bära upp en fri och omutad forskning. Ett forskningsarbete i folkets tjänst och inte i det kort-siktiga vinstintressets.

Uddevalla den 26.6.73

Insamlingsadress:
Miljöcentrum
Pg. 56 721 - 4
UPPSALA

Den stora bluffen BNP

av dr Karl Steinhauser, Wien
(medl. i Världsförbundet för
livets skydd)

Den ekonomiska politiken fyller sin uppgift då den på mest rationella väg skapar de materiella förutsättningarna för samhällets existens. Liksom för en maskin gäller också för vår organism att den fungerar om man ser till att den får vad den behöver och för bort dess avfall, eller förhindrar allt som kan skada den.

För att täcka våra materiella behov krävs att vi har tillgång till ren luft, sunt klart vatten, en sund näring, kläder och bostad som svarar mot de klimatiska förhållandena och att vi kan leva ett naturligt liv.

Om vi nu skall ordna en nödvändig försörjning för oss, så är det tillrådligt att vi undersöker vad Naturen redan ger oss fritt av allt detta och vad vi dessutom själva måste skaffa oss. Det visar sig då att naturen i hög grad försörjer oss gratis med en rad viktiga ting. Naturen ger oss ren luft, klart vatten väller fram i dess vattendrag, jorden ger oss näringsämnen och råvaror till kläder och bostad — nästan allt vi behöver finns redan.

Man kunde då mena att mänskligheten skulle vara medveten om detta dyrbara gods som naturen ger och medvetet skulle göra allt för att skydda och bevara denna natur och dess gåvor. Men i verkligheten ser det helt annorlunda ut i detta tjugonde århundrade. Vi har visserligen fixat miljoner maskiner, fartyg och fantastiska anordningar, vi bygger skyskrapor, väldiga broar, ett imponerande nät över jorden av järnvägar och bilvägar, monumentala industrianläggningar, har otaliga organisationer och ett jättelikt komplicerat förvaltningssystem, har oerhörda förråd av vapen som kan förinta oss själva på kort tid, håller nu på med att lyckliggöra andra planeter med vår civilisation — men vad vi har mest av är arbete och bekymmer.

Förr hade den fattigaste en bit hälsosamt bröd, idag kan inte ens den rikaste skaffa sig detta. Vi lever visserligen längre än våra föregångare men är nästan sjuka hela vårt liv. T.o.m. våra barn lider av störningar i kär-cirkulationen och har disposition för sjukdomar som förr bara äldre kunde få.

Om någon skulle avfordra oss räkenskap för vår förvaltning av denna jord så måste vi bekänna att vi hänsynslöst utplundrat denna natur och dessutom offrat vår dyrbaraste egendom, vår hälsa, för saker som har ett högst tvivelaktigt värde.

Vi brukar hänfullt le åt att primitiva folk kan ge handelsmän dyrbara ting i utbyte mot värdelöst kram, men har vi betett oss klokare? Med vårt ekonomiska system har vi satt kniven i vår egen pulsåder. Vi har aktivt hjälpt dem som vill förstöra oss utan tanke på hur vi handlat. De har utnyttjat vår barnsliga förkärlek för oväsentliga saker och vi har ägnat mer intresse åt dessa än åt att vårda vårt eget liv. Om man frågar sig hur t.o.m. experter och vetenskapsmän har

Riskerna med atomkraftverk hemlighålles för medborgarna

Hur mycket förtiger ansvariga svenska myndigheter om riskerna med de svenska kärnkraftverken, när man nu på olika sätt försöker bagatellisera dessa risker? De svenska kärnkraftanläggningarna är ju av samma typ som t. ex. de tyska.

Här nedan kan vi läsa om den "röda katastrofplan" som tyska myndigheter i hemlighet låtit utarbeta för befolkningen i området omkring en atomkraftanläggning — ifall "något skulle inträffa".

En slumpartad händelse har med all önskvärd tydlighet avslöjat atomindustrins och politikernas hemlighetsmakeri gentemot den befolkning som bor omkring ett atomkraftverk. I Karlsruhe i Västtyskland hade ansvariga myndigheter, atom-

kunnat låna sig åt ett sådant spektakel är svaret och förklaringen ganska enkel: vi är alla utsatta för bluff.

Vi har t.ex. låtit intala oss att bruttonationalprodukten, alltså denna mängd av varor och tjänster som står ett folkhushåll till förfogande också är en gradmätare på folkets välbefinnande. Glada över att detta BNP växte år från år såg vi ingen orsak till att tvivla på att vår levnadsstandard verkligen växte. Om vi istället hade studerat hur sakerna låg till utan att låta oss fångas in i en dimma av fraser så hade vi fått se något annat bakom kulisserna.

I bruttonationalprodukten tar man nämligen inte alls med alla de varor och prestationer som behövs för samhället utan bara de som är användbara på marknaden, d.v.s. det som vi kan värdera i pengar. Sådant som vår andningsluft eller vår hälsa finns inte med i räkningen. Varor och tjänster bedöms också efter kostnaden. Redan i detta finns ett fel: värdet av en vara kan bara vara den nytta den för med sig. Men här finner vi en mängd saker och ting, som inräknas i bruttonationalprodukten och värderas högt, men som i verkligheten förorsakar oss skada. Vi får genom BNP heller inget begrepp om hur det är ställt med våra naturtillgångar år från år. Om vi bedriver rovdrift med dem så syns det bara på att vi konsumerar mer år från år, men vi får inget svar i beräkningen om hur mycket vi har kvar i framtiden.

Bruttonationalprodukten är därför det bästa verktyget för att lägga dimma över de ekonomiska realiteterna och förfälska verkligheten för oss. Ett folk kan vara på väg att bli helt livsodugligt samtidigt som dess BNP är i ständigt växande och därigenom ger sken av att detta folk aldrig har levat så bra som nu.

(Ur Livsskydd 1—2, 1973)
Övers. O. A.

tekniker och politiker i förväg samstäm-migt försäkrat, att atomkraftanläggningen intill denna stad ej skulle medföra några som helst risker för befolkningen.

En student fick emellertid genom en tjänstemans misstag tillfälle att läsa den hemligstämplade "röda katastrofplan", som myndigheterna gjort upp för området, i händelse av att fel skulle uppstå på reaktorn och radioaktivitet spridas ut i omgivningen. Denna katastrofplan avslöjar att de ansvariga redan på förhand varit väl medvetna om och tagit med i beräkningen hur dödligt riskabla dessa atomkraftanläggningar i själva verket är — och att de alltså avsiktligt fört allmänheten bakom ljuset genom att förtiga och förneka riskerna och därigenom invagga den i falsk säkerhet.

Katastrofplanen innebar nämligen bl. a. följande:

1. Ett område av en mils radie runtomkring atomkraftverket skulle avspärras av trupper och polis, så att ingen skulle kunna vare sig fly därifrån eller komma in i det. I vindriktningen skulle ett trattformigt område av ytterligare en mils längd också spärras av.
2. Befolkningen inom området skulle med högtalare uppmanas att bege sig inomhus och stanna kvar där t. v., samt att stänga alla dörrar, fönster och andra öppningar.
3. Den som befann sig ute i fria luften då larmet gick skulle innan han gick inomhus ta av sig alla kläder och noga rengöra kroppen.

4. Inga färiska livsmedel fick t.v. förtäras.

5. Specialtrupper för sanering av området skulle därefter rycka in i detta för att avstänga alla brun-
nar, ta hand om bestrålade fö-
remål, spola hus och gator,
transportera bort nersmittad
mark eller asfaltera över denna,
etc.

6. Alla berörda människor skulle
"smittrenas" under läkarkon-
troll, utvändigt genom tvätt-
ning med titanoxid (sår måste
rengöras av kirurg!) och invän-
digt med hjälp av kräkmedel, av-
föringsmedel, magpumpning,
absorptionsmedel etc. för att så
snabbt och effektivt som möj-
ligt avlägsna den radioaktiva
nersmittningen.

(OBS. Enligt katastrofplanen måste alla
människor inom det avspärrade området
behandlas såsom fångar, för att ingen
skall kunna slippa ut och smitta ner utom-
stående med radioaktivitet!)

Det är alltså anläggningar med dessa
påtagliga och fruktansvärda risker som
man från ansvarigt håll försöker lura på,
eller tvinga på, aningslösa medborgare —
samtidigt som man gör allt för att mörk-
lägga eller bortförklara riskerna, så att de
berörda människorna ej skall börja "brä-
ka" och därigenom hindra eller fördröja
uppförandet av dem.

För kraftverksbyggarna, liksom för de
politiker som på olika sätt understödjer
deras planer och verksamhet, är medbor-
garnas liv, hälsa och säkerhet tydligen
blott en andrahandsfråga. Vad som i
första hand tycks intressera dem är den
ekonomiska vinsten. Kraftbolagens
främsta argument och lockbete gentemot
kommunalpolitikerna brukar ju också
vara att framhålla de väldiga ekonomis-
ka fördelar som en atomkraftanläggning
kommer att medföra för kommunen. Sam-
tidigt som man med alla medel och me-
toder försöker tysta eller nedvärdera dem
som kämpar för en livsvänlig miljö, inte
minst genom att framställa dem som ut-
vecklings sabotörer, bakåtsträvar, ro-
mantiska idioter m. m.

Detta trots att de ansvariga — vilket in-
te minst torde framgå av ovanstående
"röda katastrofplan" — är väl medvetna
om det ständiga livshot som varje atom-
kraftanläggning utgör för alla människor
i dess omgivning.

Ur "Lebensschutz" nr 1—2 1973)

Klipphörnan:

Oljefebern stiger även i Sverige

*Ur den stockholmska dagspressen saxar vi denna gång två notiser, som bägge handlar om hur även Sverige nu börjat delta i den väldiga globala stormaktsjakten på råolja, vilken f. ö. blir allt intensivare under trycket från den alltmer hotande och just nu myc-
ket omskrivna s. k. energikrisen.*

Den första notisen är hämtad från Svenska Dagbladets förstasida den 6 september 1973 och är signerad TOM SELANDER. Rubriken lyder: "Sverige startar oljeletning i Nordsjön —74".

Den andra notisen fanns införd i Dagens Nyheter den 7 september under rubriken: "Nya fynd skapar gotländsk oljefeber".

*I detta sammanhang vill vi gärna hänvisa och till förnyad genomläsning rekom-
mendera vad Henrik Nilsson skrev i de uppmärksammade artiklarna "Oljehotel" och
"Quo vadis?", som påbörjades i nr 5|1971 av SEKLET. Han belyser däri vad denna
hänsynslösa utplundring av en av jordens viktigaste råvarutillgångar i verkligheten be-
tyder för människorna — inte minst i de nordiska staterna — och om de fruktans-
värda återverkningar och oreparerbara skador på allt levande, som den med all sä-
kerhet kommer att leda fram till.*

(SvD) Sverige ställer upp i kapplöpningen
efter de enorma oljeförekomsterna under
Nordsjöns botten. Det av staten och nä-
ringslivet hälftenägda företaget Petro-
swede startar i början av nästa år prov-
borrningar inom en koncession i den brit-
tiska delen av Nordsjön.

Petroswede har gått in som delägare i
en koncession som franska oljebolaget
Totalt köpt. Vid de svenska borrningarna
kommer man att använda det borrhorn
som nu finns i Östersjön och som där inte
gjort några fynd. Men chanserna bedöms
som mycket större i Nordsjö-området.

— På grund av att vattendjupet är
ganska måttligt inom området räknar vi
med att kostnaderna för provborrningar-
na skall hålla sig under genomsnittet, om-
talar envoy'e Arne Lundberg för SvD.
Det är ännu inte helt klart när starten
sker.

— En stor organisation måste ställas
upp för att allt skall klaffa. Vid östersjö-
borrningarna har 25 underentreprenörer
varit engagerade. Vidare måste vi få
klarsignal från de brittiska myndigheterna.
Vi räknar dock med att komma i gång un-
der vintern.

England har indelat sin del av Nord-
sjön i rutor med 16 km sida, där rätten
att leta efter olja auktioneras bort. Topp-
priset för en sådan koncession har legat
över 200 milj. kr. Själva provborrningar-
na är heller inte billiga. Oljan finns på
flera tusen meters djup och varje hål kos-
tar omkring 20 milj. kr. Men kostnader-

na är blygsamma i förhållande till vinster-
na — för den som gör ett rikt givande
fynd.

Hur stora oljefyndigheterna i Nordsjön
är vet ännu ingen. Bara det norska fältet
Ekofisk beräknas dock innehålla en mil-
jard ton olja.

Petroswede, som nu är med i kapplöp-
ningen, ägs till hälften av staten genom
Vattenfall och LKAB. Största delägare
från näringslivet är Saléns och i övrigt in-
går OK, Johnson-koncernen, KemaNord
och ASEA.

(DN) De svenska oljeborrningarna har
kommit in i ett spännande skede. Nya upp-
gifter tyder på att det verkligen finns sto-
ra fyndigheter av olja vid Gotland. Det av
Oljeprospektering AB (OPAB) chartrade
borrtornet Sea Mercury står just nu i ett
sådant intresseant område söder om Got-
land.

— Vi väntar med spänning på att olje-
borren skall nå ner i berggrunden, rap-
porterade envoy'e Arne S Lundberg vid
en energikonferens hos Teknologföre-
ningen på torsdagen.

Tidigare har man på Gotland påträffat
små oljerester. Nu har OPAB fått fram
nya seismologiska undersökningar som an-
tyder att det kan finnas större mängder.

— De seismologiska studierna talar för
att det finns stora fyndigheter, berättade
envoy'e Lundberg.

— Vår borrhapparatur står just nu på en
sådan intressant plats söder om Gotland.

Djävulsdansen

II

Vägen bort från Livet

Mondo trädde in. Han var en högvuxen, omsorgsfullt och efter det senaste New York-modet klädd man av obestämbar ålder och såg trevlig ut. Hans uppträdande hade inget djävulskt över sig. Med spänstiga ljudlösasteg kom han fram, bugade sig för Rolanda och sedan för djävulen.

"Jag behöver Er, Mondo, mina gäster önskar att erhålla upplysningar från avdelningen för utveckling. Ni kan tala öppet."

Mondo tog ett par steg tillbaka, tänkte efter en stund med böjt huvud. Sedan började han och vände sig i första hand till kvinnan.

"Sedan omkring två miljarder år finns det liv på jorden. Det bar, redan vid uppkomsten, dessa grundläggande livslagar i sig, som nu är giltiga för hela världen. Dessa lagar är orubbliga, oföränderliga och bindande för allt levande. Naturen är äldre än människan. Om också livet på jorden tidigare har visat andra typer, så var de lagar, som dessa var bestämda av, inga andra än dem vi nu har. I alla händelser var de i millontals former prövade, korrigerade, förfinade, fulländade, långt innan människan lösgjorde sig ur förtyperna för sin utveckling och i sin nuvarande gestalt lade jorden under sina fötter. I denna lilla planets, jorden, tillvaro är mänsklighetens epok endast ett ögonblick."

Mondo avbröt sig och måste le åt Rolandas andtåktigt lyssnande och sällsamt stelnade ansiktsuttryck: "Vad ville Ni säga?" frågade han.

Kvinnan måste övervinna sin förvirring — "ingenting" sade hon, "rakt ingenting". "Jag... jag hade bara en alldeles felaktig föreställning om djävulen..."

"Det ändrar sig", insköt chefen.

"Människan är en beståndsdel av naturen. Naturen är inställd på en lång utveckling. Om omgivningen ändrar sig så snabbt, att livet inte kan följa med, så dör det."

Alfred inföll ivrigt: "Men just det är utvecklingens mening att den försätter människan i det läget att hon anpassar sig efter de förändrade förhållandena."

Mondo: "Just det är meningen med den av mig uppfunna utvecklingen, att människan själv i sjuklig strävan och i allt snabbare takt förvandlar sin egen omvärld utan

återvändo. Men människan förmår inte förvandla sig själv i samma tempo."

Sten: "Då skall människan återvända till naturen."

Mondo, "Hon har försummat förmågan och därigenom förlorat den. Varje djur, varje träd är skickligare än hon. Tag ifrån människan hennes pengar, hennes hus, hennes föda! Tag hennes kläder, bil och alla dekadensens hjälpmedel och lämna henne naken och hjälplös i naturens våld, inför vilken varje mask och varje grässtrå måste hävda sig! Det skall i hela naturens historia inte finnas något eländigare kräk än människan."

Jag har präglat frasen om den allena saliggörande utvecklingen och slängt ut den bland människorna. Jag har lärt dem att prisa utvecklingen och lägga denna till grund för alla överväganden och planläggningar. Jag har förfört dem till att förakta och ringakta, förhåna och förlöjliga det rogivande, tidlösa, oföränderliga, förblivande, det långsamt i förnuftsens utveckling växande. Jag har ingivit människan det hysteriska jäktet efter det allra nyaste."

Sten: "I Asien, i Afrika finns det ännu nog av folk, som lever i sitt sunda, naturbundna och lyckliga armod. Deras antal är större än de civiliserades."

Mondo: "Våra anställda betecknar sådana folk som underutvecklade och överför till dem utvecklingens gift, så att de bli sjuka till kropp och själ."

Alfred frågade: "Enligt eder uppfattning skulle väl också alla uppfinningar vara djävulskt inspirerade och djävulskt verksamma?"

Mondo: "Endast de, som överträder naturens bud."

Alfred: "Ingen uppfinnare tänker på något annat än på sitt arbete, att lyckas, att få resultat."

Mondo: "Det lidelsefulla uppfinnandet är en personlig, sjuklig drift. Var och en vill njuta triumfen för sin egen del, få rikedom och ära."

Rolanda: "Eller i god tro hjälpa mänskligheten."

Mondo: "Om hans uppfinning är nyttig eller olycksalig, det bekymrar sig uppfinnaren inte om."

Djävulen: "Så långt som det handlar om uppfinningar, så har mina agenter i uppdrag att ta upptäckten ur uppfinnarens hand för att insätta den mot livet eller att undertrycka den."

Mondo: "När ett barn har fått en leksak, så vill det också leka med den utan hänsyn till följderna. Jag har gjort utvecklingen och människans uppfinningar till självändamål."

Teknikern svarade högdraget: "Ni framställer en bild, som motsvarar edra önsningar och planer. Mycket av vad Ni säger har sin riktighet. Men Ni underskattar män-

niskoanden. Medicinen, hela vetenskapen och samhällskunskapen skall korsa alla djävuliska planer."

Mondo log fint och hövligt: "Då måste de skynda sig. Vi har oss bekant, att alla döda, mekaniska, tekniska uppfinningar hittills nästan uteslutande sätts in mot livet, t. o. m. där människan skrytsamt talar om att gynna livet. Varje sådan påverkan är en åtgärd mot naturen och för till sjukdom. Sjukdom är början till döden. Redan nu är den tribut, som mänskligheten betalar för utvecklingen glädjande stor. Alla framåtskridandets skenbara fördelar i början har senare sina smygande följdverkningar. För nästan varje bekvämlighet, som den civiliserade människan får, måste hon betala med en del av sin moraliska substans. Utvecklingen är en dyr vara. Man måste köpa den med betalning av tillvarons eviga värden och med livet självt."

Alfred: "Just utvecklingen har upplåtit för mänskligheten en rikedom av eviga värden, ja, först den har gjort människan till människa."

Mondo: "Det ändrar ingenting i det förhållandet, att de mest utvecklade länderna har de flesta självmorden och nervsammanbrotten, hospitalen och sinnessjukhusen. Detta bevisar, att nervsystemet tas i sådant anspråk, att det inte längre är vuxet den konstgjorda tekniska världen."

Teknikern begärde ordet: "Ni ger en alltigenom ensidig och falsk framställning. Det är i själva verket tvärtom! Genom den målmedvetna över hela världen höjda levnadsstandarden skall livet bli allt skönare, sundare och bättre."

Mondo växlade en blick med djävulen.

"Vad betyder egentligen levnadsstandard?" frågade Sten teknikern. "Kan du definiera den?"

Alfred betänkte sig en stund: "Att ha ett hem, att genom sund verksamhet kunna försörja sig själv och sin familj och att kunna glädja sig åt livet."

"Bra" ropade djävulen glad, "undantagsvis stämmer våra meningar överens. Mina ombud på det ekonomiska området har dock gett mänskligheten en helt annan, avvikande definition: Ett folks levnadsstandard är köpkraften i dess inkomster uttryckt i pengar."

Mondo: "Det kan man läsa i varje bok om nationalekonomi och det har inte fallit någon nationalekonom in att betänka hur lågt den mänskliga tillvaron därigenom värderas. Den med pengar mätbara levnadsstandarden har blivit till mått och mål för den mänskliga tillfredsställelsen."

Djävulen log för sig själv och gnuggade händerna: "Med detta har jag gjort människorna hemlösa i deras komfortabla våningar, gjort det mänskliga arbetet och den mänskliga födan osunda. Jag har gjort den enkla rena glädjen till surrogatglädje och

Ännu gäller det bara tolkningen av seismiska data. Men vi väntar med stor spänning på att borren skall nå ner.

Man har inte längre stort hopp att finna olja vid Skåne. Intresset står nu helt till Gotland. Dessutom ämnar OPAB utställa sina ambitioner till Nordsjön. OPAB avser att etablera sig på brittiskt koncessionsområde.

SEKLET

Redaktör och ansvarig utgivare: HARRY BLOM

Redaktion och Expedition:

Luntnakargatan 90 — 113 51 STOCKHOLM

Tel. 08/32 26 60 — 31 04 63

Pren.avgift 15:—

Utkommer med 6 nr pr år

Postgiro: 23 04 40-0

Bankgiro: 56-5472

Strängnäs Tryckeri AB, Strängnäs 1973

propagerar för allt detta såsom varande stegringar av levnadsstandarden."

Teknikern lät sig inte avspisas: "Likväl är det verkliga resultatet av 150 års tekniskt fortskridande en fördubbling av den genomsnittliga näringsförbrukningen och en hundrafaldigt ökad förbrukning av industriprodukter. Det borde räcka till? Eller vad vill Ni ha för fler bevis?"

"Ja, vad vill jag ha mer? Som djävul är jag nöjd. Och är inte också de fyrahundrafaldigt ökade läkemedlen och sjukhusbäddarna också en glädjande nationalekonomisk utveckling?"

Mondo fortsatte: "Den av herr ingenjören så riktigt definierade standarden är lika för allt levande. Den måste gälla som oföränderlig norm, om livet verkligen skall vara liv och förbliva liv. Sjunker livsformen under denna norm eller om den höjer sig över den, så betyder det oundvikligen undergång. I förra fallet tidigare, i senare fallet tar det något längre tid. En höjning av standarden över den enkla och naturliga livsföringen betyder lyx till förfång för allt annat levande och är möjlig endast på bekostnad av den naturliga tillgången. D. v. s., den medför förstörande av naturen och av människans kroppsliga och själsliga hälsa. Jag understödjer därför den högre levnadsstandarden och förmedlar därmed samtidigt till massorna den absolut logiskt lockande föreställningen att med hjälp av teknikens landvinningar och bättre insikt i den sociala lagstiftningen skall en dag ett stycke paradys kunna upprättas på jorden".

Chefen skrattade: "Vi är nämligen fullt medvetna om att vi har kommit människorna att glömma, att lyckan och förnöjsamheten endast kan ernås genom att minska anspråken. Den största rikedom ligger i att ha små behov."

Mondo: "Därför driver jag fram begäret med alla medel. Jag intalar dem att ägandet av en bil, TV, kylskåp, en till bristningsgränsen fylld garderob hör till människolivets absoluta nödvändigheter. Jag är bara en djävul, herr Groot, men jag kunde tänka mig en oföränderlig, evig standard, oberoende av mode och affär, en standard, som inte omhuldar människolivets yttre, löjliga bisaker, utan som kommer ur anden och som fulländar sig i anden, som bestäms genom innerlighet och stillhet, som fullbordas i tro, i godhet, i kärlek och skönhet."

Rolanda hade åter fått ett uttryck såsom ett i högsta grad förvånat barn: "Ni talar alldeles som en ädel människa", sade hon.

Chefen kom emellan: "Han är en djävul, tvivla inte på det. Det är han, som har spärat vägen till denna viktiga insikt för människorna. En fältherre, som vill segra, måste

veta var fiendens kärntrupper står för att kunna besegra dem."

Mondo: "Människorna arbetar oss utmärkt i händerna. Den som en gång kommit i beröring med det framåtskridande välståndet, begär ständigt mer och mer av det, ju primitivare han är. Och de märker därvid inte, att de konstlat stegrade levnadsanspråkens alla sociala förmåner, som under förra århundradet bittert tillkämpades, åter går förlorade."

Sten menade: "Mänskligheten skall vända om så snart den har insett detta."

"Det finns inte någon möjlighet att vända om, herr Stolpe! Utvecklingsmaskineriet har gjort sig oberoende och vuxit bort från människans kontroll. Det går sin egen väg och rycker henne därvid med sig, och människan vet inte var djävulsdansen skall sluta."

Chefen skrattade: "Men det vet vi! Varje sund utveckling framgår ur lugn och varaktighet. Vi har därför dömt människan till rastlöshet, och nu begriper ni väl varför vi har gjort det ständigt växlande modet till ideal. För varje år ny bilmodell, för varje halvår nytt snitt på kläderna eller en ny konstruktning, för varje säsong en ny, revolutionerande teaterstil, överallt det sista skriket, som man i morgon skall kasta bort som gammalt skräp. Detta är bara några små, oviktiga symptom på en av mig ledd utveckling. Det är inte längre fråga om "bra eller dålig", om kvalitet och beskaffenhet — utan om 'modern eller omodern'! Ja, vi har i så hög grad stegrat den sjukliga manin att förändra allt, att människorna inte längre kan fördraga någonting bestående i sin närhet. Berätta t ex om den svenska professorn."

Mondo: "Ni menar Gustafsson. Han tror, att säden är för gammal. Sålunda har t. ex. kornet knappast förändrat sig under 500.000 år. Den moderna forskningen måste därför förändra och modernisera sädesslagen i önskad riktning genom radioaktiva isotoper."

Chefen flinade: "Typiskt exempel på vetenskapligt vansinne: vad som kunnat bestå i 500.000 år, måste just därför förändras! Har du något mer, Mondo?"

Utvecklingsdäjuven bugade sig lätt för sin herre och husbonde: "Tillåt mig några korta slutord, direktör! Då ett verkligt framsteg endast kan vara av andlig-själslig natur, så finns det inom människovärlden intet verkligt framsteg. Mitt i sin tillspetsade civilisation står mänskligheten i dag ännu alltfjänt på kannibalernas ståndpunkt. Aningslösa, bortvända från naturen, sedeslösa och obekymrade bär de hand på världens och livets grundvalar. På detta sätt har jag sedan århundraden tyst och i det fördolda odlat och förökat möjligheten till total förstörelse.

Forts. i nästa nr.

("Boken om Tage Skiöld")

Charlotte Leopold
von Arenstorff

ÄLSKA VÄRLDEN

Förf. ger i denna bok många spännande och intressanta glimtar från sina mediala kontakter med den värld som sträcker sig bortom sinnelivets gränser. Men hon är inte bara en sällsynt god klärvoajant — hon besitter också i hög grad förutsägelens gåva, vilket hon ger många belysande exempel på.

I ton och grundstämning, liksom i dess milda, försynta levnadsvisdom, ansluter sig denna boks innehåll mycket nära till hennes föregående uppmärksammade bok "Manna från himlen".

Inte minst intressanta är de avsnitt, vari hon berättar om sina sällsamma möten och sin vänskap med den berömda klärvoajanten och framtidsvisionären Tage Skiöld — i boken rätt och slätt kallad Siaren. Därför brukar denna bok också kallas för "Boken om Tage Skiöld".

Bo-Hjalmar Fagerström har tecknat och signerat omslaget.

En pocket-bok.

10:—

LITTERATURFÖRLAGET

Luntnakargatan 90, 113 51 Stockholm